JAVA-BODE.

NIEUWS- HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIË.

A⁰. 1855. **Woensdag 28 Februarij.** **N⁰. 17.**

Prijs per halfjaar voor *Batavia* .... ƒ 12.50
» » » » *Java* .... » 15.—
» » » » *Buitenbezittingen* ...... » 17.50
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven *franco.*

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Saturdag van elke week, vóór posttijd.

De prijs der Advertentiën *met derzelver herhaling* is ZESTIG DUITEN voor de VIJF WOORDEN behalve het zegel.

Bij deze Courant behoort één BIJVOEGSEL.

Civiel Departement.

Ontslagen:

Eervol, de assistent-resident voor de comptabliteit en superintendent van het vendudepartement te Samarang *C. de Chauvigny de Blot.*

Benoemd:

Tot president van het collegie van boedelmeesteren te Batavia, *P. H. A. B van Hengel*, laatst resident der Zuid- en Oosterafdeeling van Borneo.

Tot assistent-resident voor de comptabliteit en superintendent van het vendudepartement te Samarang, de met de waarneming dier betrekkingen belaste ambtenaar *N. M. G. Renoult.*

Tot griffier bij den omgaanden-regter in de 3de afdeeling op Java, de substituut-griffier bij den raad van justitie te Samarang Mr. *T. L. F. Horst.*

Ingetrokken;

Op zijn verzoek, het, buiten bezwaar van 's lands kas, aan den opzioner der 1ste klasse bij den waterstaat en 's lands gebouwen te Tjilatjap, *J. Keijser*, verleend verlof naar Nederland, voor den tijd van 1 jaar.

De aan den civielen geneesheer *G. A. Hoogenraad*, verleende admissie tot de uitoefening der geneeskundige practijk in de residentie Madioen.

Bij den Raad van Justitie te Amboina.

Ontslagen:

Wegens vertrek, eervol, als lid, de heer *A. W. van Haeften.*

Benoemd:

Tot lid, de heer *T. W. Schröder*, kapitein der infanterie bij het garnizoens-bataillon in de Moluksche Eilanden.

Bij Wees- en Boedelkamer te Menado.

Eervol Ontheven:

De heer *C. L. von Valentini*, secretaris dier residentie, van de verdere vervulling dier betrekking van president.

De heer *J. G. Nijgh*, pakhuismeester aldaar, van de vervulling der functien van secretaris en boekhouder.

Benoemd:

Tot president, de heer *R. Celosse*, gepensioneerd ambtenaar.

Tot secretaris en boekhouder, de heer *A. C. Winckler*, ondermeester bij de gouvernements lagere school aldaar.

Tot [illegible] lid, de heer *H. Dirchs*, onderwijzer bij 's gouvernements lagere school aldaar.

Tot inlandsch lid, het hoofd der [illegible] luit. der schutterij aldaar, *Bangsa.*

Militair Departement.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, uit Zr. Ms. militaire dienst, met behoud van regt op pensioen, de kapitein der infanterie *G. F. Giltaij.*

Verleend:

Een 2jarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den 1 luit. der infanterie *J. C. Hamakers.*

Een 2jarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, ann den kapitein-adjudant bij den militairen kommandant ter Westkust van Sumatra *A. C. van Rijn van Alkemade.*

Advertentien.

Belasting op Paarden en Rijtuigen.

De directeur der middelen en domeinen herinnert, dat de belasting op paarden en rijtuigen over het loopende jaar moet worden voldaan vóór ultimo Maart aanstaande; zullende tot ontvangst dezer belasting, voor zoo veel betreft de residentie Batavia, gedurende die maand, zon- en feestdagen uitgezonderd, worden gevaceerd op de volgende plaatsen:

1o. Voor de Stad en Voorsteden: ten kantore van den algemeenen ontvanger te Weltevreden.

2o. Voor het Zuiderkwartier der Ommelanden te Meester Cornelis: door den assistent-resident van het Zuider- en Oosterkwartier der Ommelanden.

3o. Voor het Oosterkwartier der Ommelanden, door den schout te Bekassie, en

4o. Voor het Westerkwartier der Ommelanden, door den assistent-resident aldaar.

Landmail van Maart.

De Directeur der Posterijen herinnert, dat het mailstoomschip in Maart den 15den zullende vertrekken, de brievenpakketten daarmede te verzenden, bij het postkantoor te Weltevreden zullen worden gesloten op Maandag den 12den Maart aanstaande.

a. des avonds ten 8 ure, voor Europa, Britsch-Indie, China, enz., enz.,

b. des middags ten een ure, die voor Banka, Palembang, Biliton en Riouw.

De Resident van Batavia, maakt bekend, dat op Donderdag den 8sten Maart e. k., 's voormiddags 10½ ure, te zijnen kantore publiek zal worden uitbesteed, de levering, gedurende het loopende jaar, gerekend van af 1o. April 1855 tot en met primo April 1856, van ijzeren halsbanden voor gecondemneerden in Nederlansch-Indie.

De Assistent-resident voor de Policie der stad en voorsteden van Batavia, brengt ter kennis der ingezetenen, dat op hun verzoek eervol zijn ontslagen de heeren *A. L. M. Meijer* en Mr. *J. F. M. Godefroij*, uit hunne respective betrekkingen van wijkmeester der 3de wijk, buurt Pandjaringan, en der 13de wijk, buurt Kemajoran; en dat in hunne plaats zijn aangesteld tot wijkmeester der eerstgenoemde wijk, de heer *B. J. Jacobs*, en tot wijkmeester der laatstgenoemde wijk, de heer *A. Robertsen.*

Vendutien,

Op Donderdag 1 Maart, wegens vertrek, voor de woning van den kolonel *Kroll*, aan het Waterlooplein.

en

Tegen 4 pCt. vendu salaris voor het commissiehuis van *A. van Ommeren & Co.*

Op Vrijdag 2 Maart, wegens vertrek, voor de woning van den kapitein *Boers*, in het kampement te Weltevreden.

en

Voor het commissiehuis van van *Slooten, Morgan & Co.*

Op Maandag 5 Maart, wegens vertrek, voor de woning van den luitenant-kolonel *Bade*, te Weltevreden, No. 27.

en

Tegen 4 pCt. vendusalaris, voor het het commissiehuis van *Vaupel & Co.*

Op Dingsdag 6 Maart, voor het woonhuis van den heer *John Prijce*, op Tanabang, door *John Pryce & Co*

Nagelaten Boedels.

In de *Javasche Courant* van heden worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in de navolgende boedels:

Door de agenten der Samarangsche wees- en boedelkamer te Japara, den chinees *Sie Makiok.*

Door de agenten der Soerabajasche wees- en boedelkamer te Probolingo, de heer *J. G. van Zwieten* en de chinezen *Oeniem* en *Lim Thong.*

Door de agenten der Sumatrasche wees- en boedelkamer te Painan, den klingalees *Sech Mohamat.*

Vertrekkende Personen.

Mr. *H. M. Willer.* — *J. G. M. Timmerman.*

Advertentiën.

Getrouwd:

J. M. NOLTHENIUS VAN ELSBROEK
Ritmeester der O. J. Kavallerie,
met
E. LORIAUX.

SALATIGA, 17 *Februarij* 1855. (415)

Bevallen van eene DOCHTER, *W. A. Pool, Anthonijs.*

SUMANAP, 13 *Februarij* 1855. (414)

Bevallen van eene DOCHTER Vrouwe *A. de Stuèrs, van der Waal.*

CRAMAT, 22 *Februarij* 1855. (394)

Voorspoedig bevallen van TWEE ZOONS, Vrouwe *C. H. Taylor, Dennison.*

BATAVIA, 26 *Februarij* 1855. (411)

Heden overleed alhier de Ritmeester der Oost-Indische kavallerie *Frans Sebastiaan Manden*, oud 34 jaren, eene diepbedroefde gade achterlatende.

Hij was een teeder echtgenoot, een onderdanig zoon, een edel broeder, een trouw vriend. Zijne eenvoud, zijne zedigheid, zijne strengheid jegens zich zelven, zijne toegeefelijkheid jegens anderen, zijne vastheid van beginselen, zijn hoog gevoel van pligt, zijn kiesch gevoel van eer, zijn vurig hart, zijn helderen blik en zijne grondige kennis vormden hem tot een officier, die aan ieder leger tot sieraad zoude hebben gestrekt, en waarop het regiment Oost-Indische kavallerie met reden trotsch was. Nog lang zal de leegte, door zijn heengaan ontstaan, worden gevoeld, en nog lang zijn naam in eervolle nagedachtenis blijven.

Namens de vrienden van den overledene,
De Ritmeester,
(420) E. A. ABBINK.

SOERABAYA, 20 Februarij 1855.

Aan vrienden en bekenden van wijlen den Kapitein titulair *Lie Tiangko*, wordt bekend gemaakt, dat de ter aarde bestelling van zijn stoffelijk overschot zal plaats hebben, uit het sterfhuis op Tung Kangnia, op Woensdag den 7 Maart 1855, des ochtends ten zeven ure.

Namens zijne kinderen en kleinkinderen,
LIE TJOEALIONG,
(421) in aller naam.

BATAVIA, den 28 Februarij 1855.

Vendutie

Op Donderdag den 1sten Maart 1855,

voor het Commissiehuis van *A. van Ommeren & Co.* [illegible]

van diverse LIJNWADEN, eene Factuur PAARLEN, ROBIJNEN, van bijzonder fraaije kwaliteit en grootte. Bidoerie Ankor en Bidoerie Pandang Steenen in soorten. MANILLA SIGAREN No. 2 en No. 3, enz. enz. (404)

Vendutie

Donderdag den 1 Maart,

wegens vertrek voor de woning van den WelEd. Gestr. Heer kolonel *Kroll* aan het Waterlooplein, door *Munder*, van deszelfs zoo goed als nieuwen inboedel, bestaande in diverse meubelen, fraaije spiegels en schilderijen, lampen, enz., enz., benevens een palanquin en 3 spannen goed gedresseerde Makassaarsche en Bimaneesche wagenpaarden. (393)

Vendutie

Vrijdag den 2 Maart 1855,

wegens vertrek voor de woning van den kapitein *Boers* in het kampement te Weltevreden No. 22, door *Munder* van diverse meubelen, waaronder een paar fraaije spiegels, schilderijen, ledikanten, serviezen, benevens eene toerwagen en een span uitmuntende wagenpaarden, bloemen, enz., enz (396)

DE GROENE HEUVEL, (*vervolg*)

De persoon, dien wij door *Hanna Jacob* hebben hooren noemen, was een eenvoudig ingezeten uit het dorp, winkelier van beroep. Hoewel enkelen het waagden te zeggen, dat hij een huichelaar was, genoot hij toch de achting van het algemeen en stond hij als eerlijk en braaf man te boek. Dientengevolge was aan hem de voor zijnen stand vereerende betrekking van kerkknecht opgedragen, en deze betrekking had hij eenige jaren met eene getrouwheid en stiptheid waargenomen, die hem ten volle waarborgden voor de verdenking van kerkroof, en die het hem gemakkelijk scheen te maken, deze daad ongestoord ten uitvoer te kunnen brengen. De toevallige ontmoeting van *Hanna* zou hem voorzeker hebben verraden, zoo niet de zware eed, van haar afgevergd, uitkomst had gegeven. Van *Hanna* gevoelde hij sedert hare verloving een grooten afkeer; zijn broeder had naar hare hand gestaan, en deze was afgeslagen geworden. *Lambert*, die eens twist met hem had gehad, haatte hij thans dubbel; daarom gevoelde hij eene helsche vreugde, dat hij zich zoo onverwacht op beiden kon wreken; daarom liet hij niet na, *Hanna's* schuld zoo veel mogelijk te verzwaren. Hij bezwoer, dat hij self gezien had, dat de deur van het sacristij des morgens nog gesloten was, en verklaarde, dat hij zelf de deuren der kerk had digt gedaan; hij raadde den geestelijken en overheden, om de schuldige aan het geregt over te leveren, en verklaarde, niet te zullen rusten, voor dat alles ontdekt zou zijn. De smart van het ouderpaar scheen hem niet te treffen, *Lambert's* vertwijfeling schonk hem boosaardige vreugde, zelfs de tegenwoordigheid van zijn slagtoffer bragt hem tot geen inkeer. Zonder dat een blos van wroeging en schaamte zijne wangen kleurde, weerstond hij haren doordringenden blik.

IV.

Gedurende onderscheidene dagen werden alle pogingen in het werk gesteld om *Hanna* te bewegen tot bekentenis te komen, doch alles was te vergeefs, zij bleef standvastig bij haar voornemen, den eed niet te breken. Het geval was al meer en meer ruchtbaar geworden; dientengevolge zagen de overheden van het dorpje H. zich verpligt de zaak in handen van het geregt over te geven. Aan *Hanna* werd nog één dag tot nadenken gelaten; daarna zou zij naar de stad worden overgebragt. Op aanraden van de kostersvrouw, had zij uitdrukkelijk verzocht, dat haar dien laatsten dag niemand, wie het ook zijn mogt, zou komen bezoeken; die gunst werd haar toegestaan. Toen jufvrouw *Helm* haar het avondmaal bragt en *Hanna* haar vroeg, waarom zij haar dien raad gegeven had, vatte de goede vrouw haar bij de hand en zeide met innige deelneming:

— Omdat ik gemakkelijk begrijpen kon, dat gij er vreeselijk tegen op moet zien, om naar de stad overgebragt te worden, daarom wilde ik u aanraden om te vlugten, en ver van hier eene veilige schuilplaats te zoeken.

Hanna zag haar met verbazing aan en antwoordde: »Ik kan niet vlugten, dat zou immers getuigen voor mijne schuld.''

— Gij hebt dus deze schanddaad niet gepleegd?'' hernam jufvrouw *Helm* met zigtbare blijdschap, »ja, ik heb het wel gezegd, gij zijt niet schuldig. Och, ik bid u, beken dan toch! het is nog niet te laat, — misschien kunt gij dan spoedig geheel vrij worden.''

Hanna, die bemerkte, dat zij te veel gezegd had, voelde het bloed naar hare wangen opstijgen, zij zweeg eenige minuten en zeide toen: Ik kan geene bekentenis doen.''

— Dan moet gij vlugten,'' hernam de kostersvrouw met geestdrift, »uwe ouders en *Lambert* zouden het besterven, als gij schuldig verklaard en veroordeeld werdt. Geloof mij, wij hebben het goed met u voor, bedenk wat gij doet, op de veroordeeling volgt de straf, het....''

— O, zwijg!'' riep *Hanna* huiverend, »ik weet wat gij zeggen wilt... het is verschrikelijk!''

à 4 pCt. vendusalaris

zullen op de vendutie van Vrijdag

almede worden verkocht:

5/4 en 6/4 gebleekte en ongebleekte Maddapollams, Drills, Katoenen Garens, 110,000 Manila Sigaren No. 2 en 3 aldaar min of meer beschadigd, 12 vaten Scheepsbrood, diverse IJzerwerken, Rhijnwijn, Rasamala Balken en Planken, enz.

(399) VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.

Op de Vendutie van Vrijdag den 2 Maart

bij de ondergeteekende zal voor rekening van belanghebbenden worden verkocht:

T & C / J & H.N. No. 4, 5, 9. 3 kisten, inhoudende ieder 50 ps. 6/4 Maddapollams.

» 39. 1 kist 6/4 ongebleekt Katoen. 50 ps.

Alhier aangebragt met het Ned. schip *Zwaluw*, in min of meer beschadigden staat.

(419) VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.

Vendutie

op Maandag den 5 Maart 1855,

wegens vertrek voor de woning van den luitenant-kolonel **Bade**, te Weltevreden, No. 27, van eenen fraaijen inboedel, bestaande uit Spiegels, Schilderijën, Canapé's, Stoelen, Tafels, Speeltafels, Kasten, Lampen, voorts Rijtuigen, goedloopende Paarden, enz. (418)

Vendutie

op Maandag den 5 Maart 1855,

tegen 4 pCt. vendusalaris, voor het commissiehuis van *Vaupel & Co.*, van Lijnwaden, Cotonetten, Lakens en Tricots, Modeartikelen, Hoeden en Petten, verlakt Leder, koperen Kantoorlampen, IJzerwerk, enz. enz. (428)

Vendutie

op Dingsdag den 6den Maart 1855,

voor het woonhuis van den heer **John Pryce** op Tana Abang, door *John Pryce & Co*, van diverse onverkocht gebleven goederen, als: Mahoniehouten Meubelen, Eet- en Theeserviezen, Pleetwerk, Bloemen in potten, enz. enz. (427)

Vendutie

op Donderdag den 8 Maart e. k.,

voor het Commissiehuis van *Louran & van Walchren*, van eene partij puike Boter, Genever, Portwijn in 1/2 fl. Arijn op fust, Aalbessen Genever en andere Koopmanschappen. (422)

Op de Vendutie van den 8 Maart e.k.

zullen mede verkocht worden: **5 Vaten, inhoudende 890 kannen Lagan Olie.** Deze Olie is bekend als een zeer deugdzaam roestwerend middel en wordt als zoodanig door de artillerie-directie voor de blanke wapenen met goed gevolg gebezigd. Dezelve bevat ook een goed vernis en kan almede als Verw Olie gebruikt worden.

(423) LOURAN & VAN WALCHREN.

Verkoop van Spiegels

Op een nader te bepalen dag in de eerste helft van de maand Maart aanstaande, zullen de ondergeteekenden voor rekening van belanghebbenden **zonder reserve** publiek verkoopen:

Een Factuur pas aangebragte prachtige Spiegels in rijk vergulde lijsten,

waaronder van 8, 7, 6 en 5 voeten hoog.

(400) GEBR. ROSELJE & Co.

Op eenen nader te bepalen dag

zal door de ondergeteekenden op publieke Vendutie verkocht worden een factuur per *Richard Thornton* pas aangebragte Goederen, als: fraaije Schilderijën, waaronder verscheidene in olieverw, Jagtgeweren, Buksen, Jagtgereedschap, ijzeren Geldkisten, Geldtrommels, Tafelen Pennemessen, Passerdoozen, Schrijfpapier, Pennen, Potlooden, Thee- en Presenteerbladen, Provisiën, enz. enz.

(426) JOHN PRYCE & Co.

IN COMMISSIE ONTVANGEN.

Eene aanzienelijke partij gemaakte **Heeren kleederen**, zeer Smaakvol, volgens de laatste Parijsche modes en voor dit klimaat vervaardigd, als:

Zeer fijne zwart laken Rokken met zijde gevoerd	à *f*	30,—
» » » » zonder zijden voering	»	25,—
zwart laken Paletots met zijde gevoerd	»	30,—
» » » zonder zijden voering	»	25,—
zwart laken Pantalons	»	15,—
gekleurd casimir »	»	12,—

Tegen bovengestelde prijzen à contant te bekomen.

(165) LOURAN & VAN WALCHREN.

OP NIEUW ONTVANGEN:

Engelsche Wagentuigen met koper en pleet gemonteerd voor twee en vier paarden, bendietuigen, zadels fraaije wagen en bendie lantaarns, alsmede eenige mooije mylords en vis à-vis, enz.

(398) VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.

ENGELSCHE SCHEERMESSEN

uit de Sheffield's Fabrieken van *Hall & Colley* en *Joseph Mappin & Brothers*, in stellen en doozen.

Voor de deugdelijkheid dezer onovertroffen qualiteiten wordt geguarandeerd.

Echte Engelsche Dames Scharen,

uit de Fabrieken regtstreeks ontvangen en te bekomen bij

(405) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

Pas uit Engeland per Eng. schip *Lady Bruce* ontvangen en bij de Ondergeteekenden verkrijgbaar:

KAMP-NECESSAIRES,

iedere Necessaire bestaande uit den volgenden inhoud, als:

1 paar koperen Blakers, 1 valiesje met Naalden, Garens enz., 1 stalen Mes, 1 electro zilveren Vork en Lepel, 1 dito Bord à 6 dm, 1 dito drinkglas, 1 Scheermes en riem, 1 Schaar, Knoopen, enz., 1 Knipmes met Kurkentrekker, Lancet, enz., 1 Kleederborstel, 1 Haarborstel, 1 Spiegeltje, 1 doosje, inhoudende 1 Tandenschuijer, 1 Nagelschuijer, 1 Scheerkwast, 1 stukje Zeep, 1 ijzeren Lepel voor het smelten van lood.

De **Kamp-Necessaire** is een hecht houten kistje, omtrent twaalf duim lang, zeven duim breed en vier en een halve duim diep, en geëmballeerd in een lederen valies.

(397) VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.

REVALENTA ARABICA.

Op nieuw ontvangen 1000 Blikken.

(127) VAUPEL & Co.

PILLEN EN ZALF VAN HOLLOWAY.

Wij vernemen dat de professor Holloway te Londen woonachtig, op het Strand, No. 244, een agentschap heeft gevestigd op Java, en wel te Samarang, voor het verkoopen van zijne beroemde zalf en pillen, welke sedert een aantal jaren reeds een grooten naam hebben over de geheele aarde. Vele bijzonderheden van plaats gehad hebbende genezingen door middel dezer zalf en pillen hebben sedert lang dit land bereikt, en er bestaat geen twijfel, dat zij aldaar van het hoogste nut kunnen zijn. Wij raden dus een ieder aan, dezelve eens te beproeven, en twijfelen geen oogenblik of men zal voortgaan daarvan gebruik te maken, telkens wanneer de noodzakelijkheid zich opdoet.

De Prijzen dezer Pillen en Zalf zijn als volgt:

Doosjes Pillen à	*f* 1,—,	*f* 3,—	en *f* 5,—
Potjes Zalf à	- 1,—,	- 3,—	» - 5,—

Elk doosje en potje is vergezeld van eene aanwijzing hoe men de Zalf en Pillen gebruiken moet.

Zijn op franco aanvrage à contant te bekomen bij *Kruthoffer & Soesman* te Samarang, alwaar dezelve in het groot en klein verkrijgbaar zijn. (1616)

Verloren

een Sleutelring met eenige Sleutels.

(407) Adres den heer H. M. VAN DORP.

Wordt Gevraagd:

Goede Metselsteenen.

Adres

(412) VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.

27 Februarij 1855.

TE KOOP

Drie jonge, fraaije en groote Preanger Paarden, geschikt voor Rij- en Race Paarden. Adres

(402) H. M. VAN DORP.

TE KOOP

Het door den Heer Mr. *P. Mijer* bewoonde huis en erf, met den daarbij behoorenden kampong Kramat, te bevragen bij

(406) D. J. K. PIETERMAAT.

Kramat.

TE KOOP

op voordeelige voorwaarden, een Huis en Erve, gelegen aan de oostzijde van het Molenvliet, voorzien van Steenen Bijgebouwen, Wagenkamer en Stallingen, thans bewoond door den Kapitein *Koster* en te bevragen bij

(417) E. M. GUMPRICH.

Bank-Actien te Koop.

Te bevragen bij

(413) H. M. VAN DORP.

Twee Billardtafels te Koop.

Adres bij

(410) SAIJERS,

Harmonie.

TE HUUR

op Buitenzorg, met 1e Maart 1855 te aanvaarden, een aangenaam en aan den grooten weg gelegen Huis, voorzien van goede Kamers, Bijgebouwen, enz. Dit Huis kan ook des verkiezende tegen billijke conditiën gekocht worden. Adres franco onder lett. X bij de boekhandelaren en boekdrukkers *Lange & Co.* te Batavia of bij den eigenaar den heer *R. Hendriks* te Buitenzorg.

(392)

TE HUUR

Met 1 Maart aanstaande, een Huis, vroeger bewoond door *G. Buys*. Te bevragen bij den heer *Zecha* op Bazaar Baroe. (350)

— Ja, wel is het verschrikkelijk, gij zijt nog zoo jong; maar gij kunt dat alles ontwijken door een tijdige vlugt; wij hebben alles daartoe reeds beschikt, maar gij moet spoedig uw besluit nemen; morgen kan het te laat wezen, wij hebben onze maatregelen goed genomen; als gij dezen nacht vlugt, dan hebt gij eenen geruimen tijd voor u, om in veiligheid te komen; daar u morgen niemand bezoeken mag en zal, kan ik uwe verdwijning tot overmorgen geheim houden; dus voordat uwe vlugt aan het licht komt, kunt gij reeds verre van hier zijn. Het raam van uwe kamer zal ik open zetten, van een uwer bedlakens maak ik een touw, dat hang ik buiten het venster, en aan den tegenovergestelden kant; wanneer gij vertrekt, zal ik voetstappen in de aarde drukken; zoodoende wordt men uw spoor geheel bijster, en niemand zal u kunnen vinden, als gij ten minste met overleg en verstand handelt."

Hanna had met aandacht geluisterd naar de rede van jufvrouw *Helm*; zij bleef nog eenige minuten het antwoord schuldig, overlegde in zich zelve, wat zij doen zou en zeide toen:

— Gij hebt gelijk, het is beter dat ik vlugten ga; zeg mij slechts wat ik doen moet, ik zal in alles uwen raad volgen."

— De Hemel zij gedankt voor dat besluit," riep jufvrouw *Helm* met blijdschap uit. »Ik zal het gaauw aan mijnen man gaan zeggen, want hij moet u op weg brengen. Gebruik gij middelerwijl uw avondeten, anders mogt gij onderweg eens flaauw worden."

Zij snelde hierop de kamer uit en liet de arme *Hanna* alleen. Deze begon na te denken over het besluit, dat zij genomen had; en hoe meer zij nadacht, hoe wijzer haar de raad van de kostersvrouw toescheen. Zij vreesde voor zich zelve, zij was bang, dat zij zich te eeniger tijd verspreken zou en het haar daardoor moeijelijker zou zijn, niet meineedig te worden. Wel folterde haar het denkbeeld, dat zij heen moest gaan zonder afscheid te nemen of zonder den zegen van haren biechtvader te zullen ontvangen, doch in het eind overwon zij alle bezwaren en besloot tot de vlugt.

Eerst tegen middernacht betrad jufvrouw *Helm* op nieuw *Hanna's* kamer; zij had eene hengelmand bij zich en droeg eenige kleedingstukken op haren arm.

— Kom, lief kind! nu moet gij u klaar gaan maken, zoo dra de nachtwacht van twaalf uren voorbij is moet gij op weg." En, terwijl zij dit zeide, zette zij de mand op den grond en haalde de kleederen uiteen, die zij aan *Hanna* overgaf; toen vervolgde zij: Hier zijn andere bovenkleederen, die moet gij in plaats van uw jak en rok aantrekken; uw schoudermantel moet gij tegen dezen doek verwisselen: hier is ook eene geheel andere muts, dan die gij gewoon zijt te dragen; als gij zoo verkleed zult zijn zal wel niemand u kunnen herkennen; de kleederen, die gij achterlaat, zal ik zorgvuldig verbergen; zoodoende zal men er geen erg in hebben, dat gij u hebt vermomd.... Gij moet nu maar zoo snel mogelijk voortreizen, u nergens lang ophouden en vooral een anderen naam aannemen; onthoud het laatste goed, ga maar zoo ver u de beenen brengen kunnen, en vestig u vooral in eene andere Provintie.

— Deze mand moet gij mede nemen, ik heb die voor u in orde gemaakt, zij is gevuld met eenig linnengoed en levensmiddelen voor drie dagen, en hier heb ik nog een beursje met geld, zoo veel als wij konden missen — verder moet gij maar op God vertrouwen en veel bidden — dan zult gij troost vinden en nooit alleen zijn."

Hoe gemakkelijk het der goede kostersvrouw ook afging, om *Hanna* die reeks van raadgevingen optenoemen, bij het einde kon zij toch niet meer; haar gemoed schoot vol, toen zij het ongelukkige meisje in dat vreemde gewaad voor zich zag; het kwam haar voor, dat zij ouder was geworden; zij scheen haar zoo vermagerd toe; die doffe, vochtige oogen die bleeke, ingevallen wangen, alle zoo vele bewijzen van haar lijden, maakten haar ter naauwernood herkenbaar als *Lamberts* schoone bruid. Haar gevoel overmeesterde haar, zij spreidde hare armen uit en drukte het diep geschokte meisje aan haar medelijdend hart. Dit blijk van deelneming deed *Hanna* goed, zij snikte en stamelde eenige woorden van innige dankbaarheid. »Waaraan heb ik zooveel zorgen en liefde te danken," sprak zij fluisterend.

— Aan uw deerniswaardig lot, aan uwe jeugd en

f 20,000,—

op Hypotheek te bekomen.

Bij

(393) J. C. VAN CHAMBON, qq.

Bij den Uitgever der *Java-Bode* zijn verkrijgbaar:

f 6,000 Rec.

à 6 pCt., op Eerste Hypotheek. (416)

127ste Frankforter LOTERIJ.

Gewaarborgd door het Gouvernement der vrije stad Frankfort, in 6 klassen, bedragende *f* 1,828,450.

Deze Loterij, gevestigd en gewaarborgd door het bestuur der vrije stad Frankfort, bestaat uit 26,000 Loten en bevat 13,000 Prijzen, 11 Premiën en 20,000 vrij Loten, zoools nader in het Prospectus wordt opgegeven.

Prijs van Loten, geldig voor alle klassen van af de betaling der koopsom.

1 Geheel Lot	*f* 120,—	1 Half Lot	*f* 60,—
5 „ „	- 540,—	2 „ „	- 120,—
10 „ „	- 960,—	10 „ „	- 540,—

Prospectussen, waarin het plan dezer Loterij breedvoerig wordt opgegeven, alsmede de Loten zijn te bekomen bij den Boekhandelaar *H. M. van Dorp*, te Batavia.

(182) J. A. SCHWARZSCHILD SONS.

Frankfort a/Main.

FRANKFORTER LOTERIJ

126ste Trekking.

Bij deze Trekking zijn de Kapitale Prijzen gevallen als volgt:

No. 25512	*f* 100,000
„ 25650	- 50,000
„ 21208	- 20,000
„ 22777	- 15,000
„ 5902	- 12,000
„ 5309	- 10,000
„ 25185	- 5,000
„ 25271	- 4,000 en de Premie van *f* 100,000.

(181) J. A. SCHWARZSCHILD SONS.

Frankfurt a/Main.

Door het vertrek naar Europa van den Ondergeteekende is de firma *van Maanen & Co.* generale gemagtigden der heeren *P. F. la Court* en *H. Versluys*.

(403) J. J. VOLKERT.

SAMARANG, den 17 *Februarij* 1855.

Men verlangt bij eene Familie eene **Gouvernante** tot het geven van Onderwijs in de Hollandsche en Fransche taal, alsmede in de beginselen der Muzijk.

Adres

(401) H. M. VAN DORP.

Boekhandel: Van Haren Noman & Kolff te Batavia.

BORNEO'S WESTER-AFDEELING,

Geographisch, Statistisch, Historisch,

voorafgegaan door

EENE ALGEMEENE SCHETS DES GANSCHEN EILANDS;

door

P. J. VETH.

Eerste Deel. Met Platen. *f* 9.—.

Franco per Java Post. „ 12.—.

Gebonden exemplaren *f* 1,— meer. (424)

De Indiër

en

Dr. van Hoëvell's Tijdschrift N. I.,

Jaargang 1855.

In overeenstemming met de heer *C. Kemish*, hebben de ondergeteekenden de eer te berigten, dat de administratie en expeditie van bovengenoemde periodieken, voorloopig door ons zal blijven gevoerd.

Aanvragen en remises voor abonnementen gelieve men aldus voortdurend aan de ondergeteekenden te rigten.

Proefnummers van Dr. van Hoëvell's Tijdschrift, alsmede van de Indiër (thans onder eene nieuwe redactie verschijnende, in het aangenaam en gemakkelijk formaat van *the Home News*) zijn franco en gratis verkrijgbaar.

Het abonnement van Dr. van Hoëvell's Tijdschrift is *f* 30.
„ „ „ de Indiër is . . . . - 36.

(425) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

BATAVIA, 27 Februarij 1855.

Boek- en Papierhandel.

Ontvangen eene groote factuur **SCHRIJFBOEKEN** in verschillend formaat, **Copiëer Papier** in 4° gesneden, enz., enz.

(301) H. M. VAN DORP.

BATAVIA 1855.

Het Stoomschip **KONINGIN DER NEDERLANDEN**, kapt. *Deighton*, zal op den 1sten Maart 1855 vertrekken naar **Samarang** en **Soerabaya**.

Nadere inlichtingen te bekomen bij

de Directeuren der N. I. S. M.

(390) MACLAINE, WATSON & Co.

BATAVIA, den 22 *Februarij* 1855.

Naar **Nederland** wordt Passage aangeboden met het nieuw gebouwd Nederl. schip *Vrede*, kapt. *ter Bruggen*, voor informatiën gelieve men zich te vervoegen te Samarang en alhier bij de Agenten

(408) B. KOPERSMIT & Co.

BATAVIA, den 27 *Februarij* 1855.

Met het snelzeilend Nederl. schip *Regina*, kapt. *C. Ingerman*, wordt Passage naar **Nederland** aangeboden. Nadere inlichtingen zijn te bekomen bij de heeren *Fraser, Eaton & Co.* te Soerabaya, den Gezagvoerder en bij de Agenten

(409) B. KOPERSMIT & Co.

BATAVIA, den 27 *Februarij* 1855.

Passage naar *Nederland*

wordt aangeboden met het snelzeilend Campagne barkschip *Eduard Marie*, kapitein *H. Eeltjes*, uitmuntend ingerigt tot den overvoer van Passagiers, zullende vermoedelijk tegen het einde der volgende maand van hier vertrekken.

Adres te Soerabaya bij de heeren *Schimmelpenninck & Co.* en alhier bij de Agenten

(391) TIEDEMAN & VAN DER BURG.

BATAVIA, 19 *Februarij* 1855.

BATAVIA.

Met het stoomschip *Koningin der Nederlanden*, is op den 26 dezer alhier van Singapore aangekomen, de heer *W. Poolman*, vroeger lid, thans benoemd president der factorij van de Nederlandsche handel-maatschappij, hebbende de reis van Nederland tot Singapore met de overlandmail afgelegd.

— Naar wij vernemen, zal er voortaan in de Willemskerk, des Zondags om de 14 dagen, des morgens ten 11 ure, afzonderlijke godsdienstoefening voor de militairen van het garnizoen te Weltevreden gehouden worden, waartoe echter iedereen, die zulks verkiest, toegang zal worden verleend.

— Op den 26 dezer is op de reede alhier, van Rotterdam 17 Nov., aangekomen, het Nederlandsch koopvaardijschip *Palembang*, kapitein *J. Hoekstra*, aan boord hebbende een detachement suppletie troepen, onder het bevel van den met verlof teruggekeerde kapitein der infanterie *W. J. Heisterkamp*, medegeleiders de aspirant-intendant *W. F. K. R. Weber* en de officieren van gezondheid der 3de klasse *J. A. James, Z. O. de Visser* en *S. H. E. C. le Rutte*.

Die troepen zijn op gisteren ontscheept en in de beste houding naar Weltevreden gemarcheerd. Gedurende de reis was alles wel geweest en de officieren en manschappen waren hoogst tevreden over de behandeling aan boord.

— Met het Nederlandsch koopvaardijschip *Wilhelmina*, kapitein *van der Zweep*, mede van Rotterdam uitgezeild, is gisteren alhier aangekomen de troep Fransche tooneelspelers, tot wier bijeenbrenging de heer *van Kinsbergen* zich naar Frankrijk begeven had. Naar wij vernemen is die troep zeer sterk, en zal op Maandag, voor deszelfs debut, *la Favorite* geven.

— Van Bekasi wordt, dd. 26 dezer, ons medegedeeld, dat de inlander *Jemoen*, woonachtig in de kampong Pedoerenan op het land Poelo Gadong, den dag te voren, bezig zijnde met het plukken van ramboetan, op een dorren tak trappende, door het breken van denzelven uit den boom gevallen en onmiddelijk bezweken is, nalatende eene vrouw en nog vier zeer jeugdige kinderen.

— Op den 23 dezer is, op de hoogte van de Maroenda te Pondok doea, door hooge zee en hevigen wind, een aan het praauwenveer te Batavia toebehoorende drie koyangs tjunia, beladen met voor Bekasi bestemd gouvernements zout, omgeslagen. De lading is verloren gegaan, doch de opvarenden zijn gelukkig gered.

— Men leest in de *Javasche Courant* van heden:

Den 19 Febr. is in den ouderdom van 59 jaren te Bandong overleden, de gepensioneerde regent van Bandong radhen adhipati *Wiera Nata Koesoema*, vader van den tegenwoordigen regent aldaar.

De overledene had het gouvernement van 1813—1846 gediend.

— In den namiddag van den 17 dezer, is te Soerabaya ten gevolge van eenen plotselijken aanval van beroerte, overleden pangeran ario *Tjokro Noto-Adhi-Negoro*, regent van Grissee (Soerabaya).

Zijn lijk werd, op verlangen zijner familiebetrekkingen, in den morgen van den 18den naar Sidayoe vervoerd, om aldaar in het familiegraf te worden bijgezet.

Het gouvernement verliest in hem een trouw en ijverig dienaar.

NEDERLAND.

Rotterdam, 23 December. De weersgesteldheid heeft zich sedert ons vorig berigt, door niets bijzonders gekenmerkt. Van vorst bleef men, met uitzondering van geringe nachtvorsten, tot dus verre bevrijd. Daarentegen is er veel water en ook veel hagel gevallen. Dientengevolge is het water in de rivieren zeer opgezet en worden er zooveel mogelijk voorzorgen tegen overstroomingen genomen. Tengevolge van den hevigen en langdurigen noordwesten wind, zijn ook de binnenwateren zeer hoog, zoodat het in verscheidene steden van Zuidholland en inzonderheid in de residentie, tot op de straten en in vele kelders staat. In Noordbrabant is de communicatie tusschen 's Hertogenbosch en Heusden en het land van Altena weder gestremd. Intusschen is, na vele moeijelijke en langdurige discussiën het *ontwerp reglement voor het bestuur van de uitwatering van Grave naar den Amer*, met 35 stemmen tegen 8, door de staten van dat gewest vastgesteld. De voornaamste wijziging strekte om aan de boven en beneden districten nog sterkere waarborgen te geven voor elk mogelijk nadeel, dat hun door het kanaal zou kunnen worden toegebragt; het daartoe strekkende amendement werd met nagenoeg algemeene stemmen aangenomen, waardoor de voorstanders van het kanaal getoond hebben dat het hun steeds ernst is geweest eigen redding te betrachten, zonder anderen in het minste te benadeelen. Het reglement zal thans aan de goedkeuring des konings onderworpen worden.

— Den 11 December is Z. M. de koning uit de residentie naar het Loo vertrokken, en den 15den van daar teruggekeerd.

— Z. K. H. prins *Frederik* der Nederlanden is den 10den en H. K. H. de Prinses, benevens prinses *Maria*, den 13den van H. D. buitenlandsche reis in goeden welstand, met een talrijk gevolg in de residentie teruggekeerd.

— Z. K. H. Prins *Hendrik* wordt eerstdaags uit Luxemburg terug verwacht.

— H. M. de koningin-moeder is 14 Dec. ten 4½ uur met een specialen spoortrein van Soestdijk in de residentie op H. D. paleis *Buitenrust* aangekomen.

— In de buitenlandsche dagbladen is veel gesproken over de ongesteldheid van H. M. de keizerin van Rusland, die volgens sommigen zelfs als op sterven liggende werd gemeld; ja, uit wier aanstaand overlijden men reeds staatkundige gevolgtrekkingen meende te moeten voorspellen. Den 16 Dec. is echter aan het paleis van Z. K. H. prins *Frederik* eene telegrafische tijding ontvangen, houdende zeer gunstige berigten omtrent de on-

---

onschuld," antwoordde jufvrouw *Helm*, terwijl zij haar de tranen van de wangen veegde. „Arm kind!" zuchtte zij op nieuw, „houd goeden moed en zorg vooral, dat uwe verblijfplaats verborgen blijft; gij moet nooit schrijven, veel minder terug keeren."

— Dus zal ik ze allen nooit wederzien!" klaagde *Hanna* smartelijk. „O, God, mijn is lot zwaar! O, mijne arme Moeder! Vader! *Lambert*!"

— Ik zal hen dikwijls gaan opzoeken, ik zal hen troosten en met hen weenen. Schrei niet langer, gij breekt mij het hart," hernam jufvrouw *Helm* met innig gevoel.

Hanna was reisvaardig; zwijgend wierp zij zich nogmaals in de armen van de kostersvrouw; deze fluisterde haar toe: „Wees gezegend, arm, ongelukkig meisje! vaarwel, de heilige Maagd bescherme u!" Zij geleidde haar de kamer uit, waar de koster haar wachtte, hij bood der zwakke zijnen arm, en zij verlieten zwijgend en stil het huis. Zonder gezien te worden, bereikten zij het einde van het dorp; tien minuten later, nam hij afscheid van de vlugteling, drukte haar met warmte de hand en voelde tranen in zijne oogen opwellen: „God zij met u!" sprak hij zacht, terwijl hij zich omwendde en straks zijn huis bereikte, zonder door iemand opgemerkt te worden.

Het was juist bij den Groenen Heuvel, dat *Helm* de vlugteling verliet. Die lievelingsplek bragt haar zoovele zoete herinneringen te binnen, dat het haar onmogelijk was, die met onverschilligheid voorbij te gaan. Zij zette er zich op neder. De aandoeningen van de laatste uren hadden haar ook afgemat, het was noodig, om nieuwe krachten te verzamelen. In den geest wilde zij, nu zij haren zwerftogt ging aanvaarden, daar afscheid nemen van de geliefden, die zij achterliet.

Daar zat zij de negentienjarige schoone, in het nachtelijk uur, op het open veld, als eene verlatene, zonder te weten, waar zij morgen het hoofd zou kunnen nederleggen. Op het punt om hare geboorteplaats te ontvlugten en toch zonder misdaad begaan te hebben, ging zij verlaten door de wereld zwerven, met een valschen naam en een gebroken hart! — Zij had in den laatsten tijd veel geleden, doch nimmer gevoelde zij het gewigt van haar ongeluk zoo als thans; het drukte haar als met een ijzeren hand; zuchten en tranen wisselden elkander geduurig af; zij strekte de armen naar het dorpje uit, en lispelde alle namen, die haar lief waren; vaartwel, voor eeuwig wel! riep zij, en haar hoofd zonk moedeloos op de borst.

Een kwartier later rigtte zij zich op; zij had gebeden en was getroost. Zij wierp nog een laatsten blik in het rond en ving moedig haren zwerftogt aan.

VI.

Den tweeden dag na *Hanna's* vlugt, toen de koster en zijne vrouw nog in een gerusten slaap gedompeld lagen, werd er met drift aan de schel getrokken en bij herhaling op de deur geklopt. De koster haastte zich op te staan, zich te kleeden en open te doen, ten einde te vernemen, wat men zoo vroeg en met zooveel drift van hem verlangde: zoodra hij de huisdeur geopend had, traden een drietal boeren binnen, die hem met groot misbaar verteldden, dat het venster van de kamer, waarin *Hanna Dürrhaupt* gezeten had openstond en dat er een touw, van een laken gemaakt, buiten hing.

(*Wordt vervolgd.*)

gesteldheid der keizerin. Deze tijding was des voormiddags ten elf ure van Gâtschiena, waar zich thans de keizerlijke familie bevindt, en dat nog ongeveer 20 uren van Petersburg verwijderd is, per telegraaf naar Berlijn verzonden. H. K. H. prinses *Frederik* der Nederlanden reeds van daar vertrokken en in de residentie teruggekomen zijnde, werd gemeld berigt nog dien eigen dag naar 's Hage geseind, met dat gevolg, dat H. K. H. het geruststellend berigt nog aan den middagdisch gezeten, ontving.

— Den 6 Dec., de geboortedag van wijlen koning Willem II, was het standbeeld in de residentie ter eere van dien vorst opgerigt, benevens de daarbij gevoegde beelden, van des morgens vroegtijdig met bloemen versierd.

— Men wil, dat er tijding zoude gekomen zijn, dat de zoon van den hertog *Bernard* van Saksen-Weimar, die, zoo als bekend, in Engelsche dienst en onlangs voor Sebastopol gewond is, door de koningin van Engeland tot luit.-kolonel zoude bevorderd zijn.

— De admiraal *Perry*, vader van mevr. *Belmont*, heeft de residentie verlaten, ten einde naar men verzekert, naar de Vereenigde Staten terug te keeren.

— Z. M. heeft bij besluit van 6 dezer, den gepensioneerden generaal-majoor *G. Bakker*, laatst waarnemend kommandant van het leger in Oost-Indie, benoemd tot ridder met de ster der orde van de Eikenkroon.

— Uit Breda wordt van den 13 Dec. geschreven, dat den vorigen dag een oproer aan de militaire akademie in die stad was uitgebarsten. De kweekelingen van die inrigting moeten, na zich in een der voornaamste zalen te hebben gebarricadeerd, alles stuk geslagen en voor ongeveer 1500 gulden schade aangerigt hebben.

Indien wij onze bijzondere berigten mogen gelooven, dan zijn deze wanordelijkheden veroorzaakt door de bestraffing van een kweekeling, die naar men zegt, niets misdreven had wat straf verdiende. Zijne kameraden moeten met geweld hebben willen verkrijgen, dat hij weder in vrijheid wierd gesteld, doch ziende, dat hunne poging vruchteloos was, zijn zij tot openbare insubordinatie overgeslagen, verschansende zij zich achter de binnen hun bereik zijnde tafels en banken en vinnigen wederstand biedende aan de met het toezigt belaste onder-officieren.

In dezen staat van verbolgenheid hebben zij de glasruiten verbrijzeld, en hetgeen het betreurenswaardigst is, men voegt er bij, dat een dier onder-officieren, die zich door zijnen ijver had laten verleiden, op het hoofd zulk een geweldigen slag met eene zware bank heeft bekomen, dat zijn toestand de levendigste bezorgdheid inboezemde.

Het zijn voornamelijk de kweekelingen van de drie eerste studiejaren, die deel aan deze opschudding hebben genomen, zijnde die van het vierde studiejaar integendeel behulpzaam geweest in het bedwingen van die onbehoorlijkheden. Al diegenen, die er in betrokken zijn geweest, zijn bij tientallen onderworpen geworden aan een streng verhoor, en men is er weldra in geslaagd, om op deze wijze de aanleggers der opschudding te ontdekken, die alstoen naar hunne ouders of voogden zijn teruggezonden.

— Men meldt uit Peize (Drenthe), dd. 4 Dec.: Dat het geloof aan heksen en spoken hier bij sommige ligtgeloovige menschen nog niet geweken is, kan het volgende bewijzen: hier woont een zeker landbouwer, die meent dat hij somtijds heksen in huis heeft, welke vooral zijne melkerij gevaarlijk zijn, en dan eens aan de koeijen, dan weder aan de vaten, melktonnen of potten hunne duivelskunsten uitoefenen; men besloot nu om de heks te vangen door middel van een groote bunsingval; deze werd in schemeravond gesteld en was 's avonds laat gevallen; men luisterde eens, en, o wonder! de heks bevond zich er zonder twijfel in. Men joeg dezelve nu uit de val in eenen zak, en dorschte toen met vlegels en stokken de heks dood, terwijl er inmiddels iemand heenging om naar een buurman te zien, op welke kwade vermoedens rustten, maar hij vond bij dezen tot zijne verbazing alle huisgenooten vlug en ongedeerd; nu bezag men de gedoode heks, en de boer bevond tot zijne smart, dat hij zijne eigene kat dood gedorscht had. Den volgenden avond hervatte men de jagt op de heks op de dezelfde manier, en men ving de tweede heks; men joeg dezelve weder in een zak; men twijfelde nu niet of dit was nu de waarachtige heks, daar het een bijzonder groot dier scheen te zijn. Nadat ook di tdier den dood in den zak had gevonden, ging men andermaal tot den verdachten persoon, en men bevond, dat hij eene ligte kwetsuur aan de hand had; nu was dan z nder twijfel de heks gevonden, maar bij de opening van den zak bevond men, dat de overleden heks des buurmans kat was.

— Betrekkelijk den te Utrecht gevonden schat bij het graven der overdekte riolen in de Korte Nieuwstraat (in de nabijheid alwaar van ouds de St. Paulus abdij stond), kunnen wij met zekerheid vermelden, dat hij bestond uit 558 stuks, allen gouden munten van Nederlandschen, Spaanschen, Engelschen en anderen oorsprong de oudste van omstreeks het jaar 1430, de jongste van het jaar 1568; meestal zeer gave exemplaren, waarvan onderscheidene in de keurige verzameling van jhr. *Rethaan Macaré* zijn overgegaan.

De kwestie tusschen de stad Utrecht, als eigenares van den grond, en den vinder is tot wederzijdsch genoegen bij minnelijke schikking ten einde gebragt.

— Z. M. heeft aan *J. F. Heckler*, landeigenaar op Java, wonende te Indramaijoe, residentie Cheribon, vergunning verleend tot het aannemen en dragen der versierselen van ridder der Orde van Philip den Grootmoedige, hem door Z. K H den groot-hertog van Hessen-Darmstadt geschonken.

Rotterdam, 6 Jan. 1855. Hebben wij ons tot dus ver over geene strenge vorst te beklagen, des te meer kenmerkt deze winter zich door noordwestelijke stormen. 't Is opmerkelijk dat sedert meer dan eene maand geen enkel schip onze havens heeft kunnen verlaten, terwijl deze met zeilvaardige schepen als het ware opgevuld zijn. Maar het is niet alleen de handel, welke hieronder lijdt. Die stormen hebben ook hier te lande zeer groote verwoestingen aangebrigt.

— HH. KK. HH. prins en prinses *Hendrik* zijn den 30 Dec. met een specialen trein van HD. togt naar Luxemburg, in goeden welstand in de residentie aangekomen, en hebben daarna aan het diner bij H. M. de koningin-moeder deel genomen. Den volgenden dag had er bij Z. K. H. eene receptie plaats.

— Van geachte zijde is medegedeeld, dat de laatste telegrafische tijdingen door HH. KK. HH. prins en prinses *Frederik*, betrekkelijk den gezondheidstoestand der keizerin van Rusland ontvangen, gunstig luiden.

— Men verneemt, dat de heer *Plate* te 's Hage, oud-president der factorij van de Ned. handel-maatschappij te Batavia, van al de aanzienlijke handelhuizen aldaar een treffend blijk van hoogachting en erkentelijkheid heeft ontvangen. Met een zeer gepast en vereerend adres zijn hem gezonden kostbare tafelsieraden van massief zilver, bestaande uit vijf stukken. Het middelste meer dan ééne el hoog, vertoont de Maagd van Batavia, gedragen door beelden, Oost-Indische volken voorstellende; zijn voet, met een opschrift, is door drie candelabres, elk met drie armen, omgeven. De vier hoekstukken zijn bewerkt in den vorm van groote schelpen; de standers, waarop ze rusten, zijn omringd door koffij-, rijst-, suiker- en indigoplanten Alles is schoon uitgevoerd, en strekt den maker (den heer *van Kempen*, te Utrecht) tot hooge eer. Men zegt, dat dit kunststuk op de tentoonstelling te Parijs zal prijken.

Willemsoord, 26 December 1854.

Men verneemt, dat de hier aanwezige Zee-Officieren, het navolgende Adres den afgetreden Minister van Marine hebben aangeboden:

Aan Zijne Excellentie, den Vice-Admiraal *J. Enslie*.

De ondergeteekenden, Officieren der Marine, tijdelijk alhier aanwezig, dezelfde gevoelens koesterende, aangaande het driejarig Bestuur van Uwe Excellentie, nemen eerbiedig de vrijheid om door deze hunnen dank te betuigen voor de vele verbeteringen en de daardoor gevolgde opbeuring, die de sedert jaren verachterde Marine in dat tijdvak heeft mogen ondervinden.

Zij beschouwen het gevolgelijk overbodig hun leedwezen in vele bewoordingen over het aftreden Uwer Excellentie hierbij te voegen.

Zij kunnen niet anders wenschen, dan dat het goede door U daargesteld, verder moge worden opgebouwd en dat de overtuiging (die ook de hunne is) van met eerlijkheid en ijver de belangen der Marine behartigd te hebben, Uwe Excellentie, de zelfvoldoening geve, van als trouw Dienaar van Z. M. onzen Koning en het vaderland, Uwen pligt gedaan te hebben.

Dat die zelfvoldoening moge bijdragen tot vervulling der wenschen van de ondergeteekenden, voor het welzijn en geluk Uwer Excellentie en zijne dierbare Betrekkingen, is de bede van hen allen.

Volgen een ruim zestigtal handteekeningen.

— In den vroegeren morgen van den 2den Jan. is op onze kusten nabij Zandvoort gestrand, het 's rijks stoomschip *Cycloop*, op de terugreis uit de Oostzee.

Naar men verneemt, heeft de bevelhebber kapit.-luit. *Swaanshals*, zich in den woedenden storm uit het Noord-Westen, bij gebrek aan steenkolen, en derhalve bij ontstentenis van het middel om de noodige kracht te ontwikkelen, ten einde den wind het hoofd te bieden, genoodzaakt gezien, om, tot behoud der bemanning, het schip, met hoog water, op strand te zetten; hetwelk dan ook is gelukt, zijnde slechts drie personen, te weten de offic. van gez. *de Haan*, de machinist en een der matrozen, die zonder het bevel daartoe af te wachten, van boord zijn gegaan, vermoedelijk verongelukt. — De manschap is te Zandvoort onder dak gebragt, en reeds grootendeels naar het Nieuwe Diep vertrokken, met achterlating van eenige schepelingen, ten einde al hetgeen nog op het schip is te bewaken, en hetwelk, zonder veel bezwaar, daarvan zal kunnen worden af- en uitgenomen. — Op het afbrengen van het schip bestaat voor als nog weinig of geen uitzigt.

ENGELAND.

Den 12den December werd het Engelsche parlement door de koningin met eene troonrede geopend. Zij luidt zeer oorlogzuchtig en bevat geen enkele zinsnede, zelfs geen toespeling op een mogelijken vredelievenden afloop van het geschil. De Engelsche regering schijnt begrepen te hebben, dat iedere toespeling op dien aard als eene concessie aan Rusland beschouwd zou worden. Nog oorlogzuchtiger waren de eerste debatten in de beide Huizen en het is merkwaardig, dat onder al de leden zich geene enkele stem verhief ten gunste van den vrede en der verzoening; zelfs *Cobden* en *Bright* bewaarden het stilzwijgen. De meeste redenaars der oppositie, zoo als *d'Israëli* en sir *John Pakington* bepaalden zich tot enkele verwijten over gebeurde misslagen, die hare voornaamste verontschuldiging vinden in de gebrekkige organisatie van het krijgswezen in Engeland, maar over de vraag, of men den oorlog met kracht door zou zetten, was maar ééne meening, zoo wel op de banken der oppositie als op die der ministerieëlen, en die meening is tevens die van het geheele land. In de zitting van het Lagerhuis van 14 dezer zijn talrijke petitien ingekomen, waarin op eene krachtige voortzetting van den oorlog wordt aangedrongen.

— De *London Eastern Gazette* deelt de volgende anecdote mede uit den slag van Inkermann: Toen het vuur het hevigst was geworden, zag men een ponny met twee manden beladen, door *Raglan's* Duitsche bediende bereden, naar het punt heen draven, waar zich die bevelhebber bevond. Ieder officier, die den bediende op zijn weg voorbij kwam, bad hem terug te keeren, daar het rondom kogels regende en hij waarschijnlijk den dood zou vinden, alvorens den weg afgelegd te hebben. De onverschrokken Duitscher antwoordde echter: Mijne meester is niet meer zoo jeugdig als vroeger, en daar hij steeds gewoon is een déjeuner à la fourchette te gebruiken, zoo kan ik hem nu niet laten vasten. Hierop vertrok hij weder en kwam te midden van den kogelregen ongedeerd op de plaats zijner bestemming aan.

— De regering is voornemens al de Schotsche regementen militie en nog vijftien Engelsche onder de wapenen te roepen, zoodat alsdan 76 van de 100 regementen in dienst zullen zijn gesteld.

— Volgens de *Observer* zouden 80,000 man van de militie worden in dienst geroepen; 15,000 zouden in de vestingen in de Middellandsche zee in bezetting gelegd en 5000 in de depôts geplaatst en 60,000 als reserve gehouden worden.

— De Parlementsacte, waarbij de aanwerving van het vreemden legioen vergund wordt, bevat zes clausulen. De regering is gemagtigd vreemdelingen aan te nemen: deze vormen een afzonderlijk korps; zij kunnen slechts in het land verblijven om onderrigt te worden; hun aantal is op 10,000 man bepaald (dat wil zeggen, er mogen er niet meer te gelijk in Engeland zijn); zij mogen niet bij particulieren worden ingekwartierd; elk aangeworvene moet een getuigschrift overleggen en den eed van trouw zweren; zij staan onder de krijgswetten; hunne officieren hebben na afloop van hunnen diensttijd geene aanspraak op halve soldij; doch de koningin kan voor de gekwetsten, enz. zorg dragen. De wet blijft gedurende den oorlog van kracht en niet meer na de ratificatie van den vrede.

— Naar luid van eene officiele opgaaf der admiraliteit hebben, gedurende het jaar 1853, langs de kusten des Vereenigden Rijks 832 vaartuigen schipbreuk geleden; van dit getal zijn 421 geheel verbrijzeld, waarbij 989 menschenlevens zijn verloren gegaan. Men berekent, dat jaarlijks eene waarde van 2 à 3 millioen pd. st. door schipbreuk verloren gaat.

— Te Newcastle hebben twee recruten, wegens desertie en oneerbiedige gezegden, de verschrikkelijke straf der geeseling met de lederen, zoogenaamde negenstaartige kat (cat-o'-nine-tails) ondergaan; de een ontving 40, de ander 50 slagen, die door den krachtigen arm van uitgekozen tamboers niet onzacht werden toegebragt. Nu spreke men nog van den verschrikkelijken knoet der barbaarsche Russen!

— De *Morning Herald* meent te kunnen verzekeren, dat de vice-admiraal *Napier* en de schout-bij-nacht *Chads* buiten activiteit en op halve soldij gesteld zijn.

— De *Times* zegt, dat de klagten over de desorganisatie der Engelsche expeditie naar de Krim iets gebaat hebben; dat de generaal *Jones*, die zich bij de inneming van Bomarsund onderscheiden heeft, met ruime volmagt van het Britsche gouvernement naar Constantinopel gaat, om over de Britsche hospitalen, de transporten, den toevoer van levensmiddelen aan het leger enz., behoorlijk toezigt te houden; en dat de zamenstelling van den grooten staf in de Krim zal worden verbeterd door toevoeging van eenige officieren van de genie en mannen van wetenlijke kunde in hun vak.

Hetzelfde blad deelt eenen vertrouwelijken brief mede, door een Britsch officier, den 12den Dec ll. in het kamp voor Sebastopol aan zijnen vader in Engeland geschreven, waarin het volgende voorkomt: Binnen zeer korten tijd verwacht men de bestorming; volgens sommigen zal het nooit daartoe komen; maar het meer algemeene denkbeeld is, dat de vesting voor Kersmis zal ingenomen worden. Hoe dit zou kunnen geschieden, begrijp ik niet, want al het geschut voor Sebastopol is afgebruikt en uitgesleten, en nieuw geschut kan men bij den slechten staat der wegen niet aanvoeren. Een ieder mort en is de gansche zaak van harte moede. Overal schromelijk wanbestuur! Ieder laat alles op anderen aankomen, en zoo blijft alles ongedaan. In de laatste vier weken heeft lord *Raglan* zich niet laten zien; en het gerucht is in omloop, dat hij den winter op Malta is gaan doorbrengen. Het is hem gelukt allen ontevreden te maken. In ons leger heerscht misnoegen en moedeloosheid, van de bevelhebbers tot den gemeenen soldaat toe. In de laatste week hebben 125 officieren pogingen gedaan om ontslagen te worden, maar geen ontslag uit de dienst is te bekomen. Het is verschrikkelijk koud. Toen het 46ste regement, pas uit Engeland aangekomen, den eersten nacht wacht in de loopgraven hield, zijn 7 manschappen van hetzelve doodgevrozen.

FRANKRIJK.

In Frankrijk hebben 2 personen, een van welke een hoofd-officier der genie is, eene belangrijke ontdekking gedaan op het gebied der calorieke warmte, die tevens toegepast kan worden op alle stoommachines, welke ontdekking tot een tweeledig doel leidt. In de eerste plaats kan men door middel daarvan op grooten afstand buitengewone verwoesting aanrigten in een vijandelijk leger, zoo als reeds blijkt uit eene proef, die de uitvinders genomen hebben met balken op 5000 meters in brand te steken, hoewel deze onophoudelijk door eene groote kraan met water begoten werden, welke uitwerking, volgens het beweren der uitvinders, zelfs op 9000 meters afstand verkregen kan worden; en in de tweede plaats kan de ontdekking dienstbaar gemaakt worden aan de industrie, verkrijgende men daardoor eene besparing van kosten op alle stoommachines van niet minder dan 80 pCt.

Wat de verwoesting aangaat, die door deze nieuwe ontdekking kan worden aangerigt, is men reeds zooverre gegaan, dat men haar vergeleken heeft bij de brandspiegels van Archimedes.

— De door het Engelsche Parlement genomene besluiten, tot dankbetuiging van het Fransche leger en de Fransche zeemagt, is door den gezant, lord *Cowley*, aan den minister van buitenlandsche zaken alhier gezonden met den navolgenden begeleidenden brief:

»Nooit heb ik een aangenamer en voor mij vereerender pligt vervuld, dan dien, welke mij thans is opgedragen, te weten, de toezending aan Uwe Exc. van de processen-verbaal der zitting van het Parlement van 15 Dec., in welke de beide Huizen, dat Parlement uitmakende, met eenparigheid van stemmen hebben besloten om de Fransche land- en zeemagt dank te betuigen voor de welgemeende medewerking en ondersteuning, welke zij, bij de vereenigde militaire operatien, aan de strijdkrachten van H. M. hebben verleend.

»Naar aanleiding der bestaande parlementaire zeden en gebruiken, zullen de veldmaarschalk lord *Raglan* en de vice-admiraal lord *Dundas* last ontvangen om van de dankbetuiging der Engelsche Huizen mededeeling te doen aan den generaal *Canrobert* en aan den admiraal *Hamelin*. Mijne instructien houden inmiddels in, dat ik, met de mededeeling aan den Keizer en zijne regering van dit blijk der hooge achting, welke het Britsche Parlement aan het Fransche leger en de Fransche marine toedraagt, ter zake van de door dezelve betoonde kloekmoedigheid, tevens zal verklaren, dat de regering van H. M. de Koningin met de innigste vol-

BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,
van Woensdag 28 Februarij 1855, No. 17.

…eening heeft mogen bespeuren, dat de nationale wetgevende magt met de meeste hartelijkheid gevoelens heeft aan den dag gelegd, geheel gelijk aan die, welke zij zelve voor de keizerlijke land- en zeemagt koestert."

— Het baart nog al opzien, dat de baron *de Kisseleff*, voormalig Russisch gezant te Parijs, het hotel van het Russische gezantschap weder voor 9 jaren gehuurd heeft. De prinses de Lieven, wier huurcontract insgelijks geeindigd was, heeft het ook weder voor 9 jaren vernieuwd. Deze dame bewoonde het hotel St. Florentin op de *Place de la Concorde*. Hare pogingen, om weder naar Parijs te mogen terugkeeren, hebben tot dusver tot geen resultaat geleid.

— Bij keizerlijk besluit wordt de vestinging eener naamlooze vennootschap goedgekeurd, onder de benaming: maatschappij van het hotel en de onroerende goederen, in de straat Rivoli. Dat hotel moet het grootste van Europa zijn. Het beslaat eene oppervlakte van 7990 meters, heeft 435 vensters aan de straat en eene eetzal waarin 1050 personen met gemak plaats kunnen nemen. Het hotel bevat 600 groote vertrekken en 150 kleine kamers, reusachtige kelders, keukens, stallen, enz. Een electrische telegraaf zal de dienst vergemakkelijken, terwijl al de pendules en klokken tot zelfs in de verstafgelegene vertrekken zullen worden geregeld door middel der electriciteit.

DUITSCHLAND.

De Turksche gezant te Weenen heeft berigt gegeven, dat de geallieerden tot het besluit zijn gekomen, om alles wat mogelijk is te doen, ten einde den strijd in de Krim en voor Sebastopol tot een beslissenden uitslag te brengen, en dat daartoe de beste Turksche troepen, benevens die, welke de kern van het leger van den Donau uitmaken, door den serdar *Omar Pacha* zelven gecommandeerd, naar het schier-eiland zullen worden overgescheept. Dat daardoor aan den aanval op Bessarabie geen gevolg zal worden gegeven, lijdt geen twijfel, en men is niet vreemd van het denkbeeld, dat deze wijziging van de voorgenomene krijgsverrigtingen der bondgenooten in een zeker verband staat met het op den 2 December met Oostenrijk gesloten alliantie-tractaat. Intusschen zullen, ten gevolge van de vermindering der Turksche strijdkrachten in de nabijheid der Vorstendommen, de Oostenrijkers in dezelve met nog een paar brigaden worden versterkt.

— Van eene geloofwaardige zijde verzekert men, dat prins *Gortschakoff*, de Russische gezant, toen hij het eerst berigt ontving van de onderteekening van het tractaat van 2 December zoo zeer zijne bedaardheid verloor, dat hij buiten staat was zijne hevige ontevredenheid voor de oogen van de hem omgevende personen te verbergen; hij ging dadelijk naar zijne kamer, om het telegrafische berigt aangaande deze gebeurtenis op te stellen. Het luidt woordelijk aldus: Het verdrag tusschen Oostenrijk en de Westersche mogendheden is onderteekend; ik verzoek om instructiën. Later hernam de prins zijne tegenwoordigheid van geest en was diplomaat genoeg, om na de audientie van 2 ure, welke hij met den keizer van Oostenrijk had, zich met een opgeruimd gelaat en met een vriendelijk lachje in de voorzaal te vertoonen.

— Uit Weenen schrijft men, dat prins *Gortschakoff* verklaard zou hebben, dat Rusland nog steeds bereid was om op den grondslag der vier bekende punten te onderhandelen, doch dat het nimmer in eene voor zijne waardigheid kwetsende uitlegging daarvan zoude bewilligen, met name, dat het nimmer zou gedoogen, dat Sebastopel gesloopt of zijne maritime magt in de Zwarte zee verminderd wierd.

— Bij de militaire conventie van 20 April geannexeerd aan het verdrag van denzelfden datum, verbindt zich Pruisen om binnen 36 dagen 100,000 man en 3 weken later nog 100,000 man te mobilliseren. Bij eene depèche van 24 Dec. verklaart de Oostenrijksche regering aan pruissen, dat bijaldien de vrede op 1 Jan. of een kort daarop volgend tijdstip niet is verzekerd, de tijd tot vervulling van de verpligting gekomen is. Zij verklaart verder, dat er reden bestaat, om de helft der bondscontingenten der overige staten te mobilliseren. Eene mededeeling in dien zin is geschied aan al de regeringen der bondsstaten en aan de bondsvergadering.

De pruissische miniteriele dagbladen laten gevoelen, dat de pruissische regering de mobilisatie harer troepen zal weigeren en betwisten het berigt der concentratie van Russische troepen aan de Gallicische grenzen.

— Veel opzien verwekt de door den aartsbisschop van Olmutz, onder dagteekening van 22 Nov., uitgevaardigde ex-communicatie tegen de barones *de Bress*, geboren barones *v. Sedenitzky*, ter zake van ketterij, omdat zij protestant is geworden!

— In Beijeren schijnt het, even als in andere Duitsche staten, ernst te zullen worden met de mobielmaking van het bonds-contingent. Behalve, dat met de ligting reeds in de maand Januarij een aanvang zal worden gemaakt, zijn mede reeds de leverantien uitgeschreven voor de kleedingstukken der manschappen. Het bevestigt zich, dat zoowel hiervoor, als voor de voortzetting der spoorwegen, aan de kamers een crediet van 22 millioen zal gevraagd worden.

— Het geregtshof te Munchen heeft dezer dagen eene bende roovers, die zich aan tallooze moorden en diefstallen had schuldig gemaakt, gevonnisd. Hetgeen deze bandieten onderscheidde, is, dat zij de zeden en gewoonten hadden aangenomen van de roman- en theater-roovers. Zoo bewoonden zij eene ruime onderaardsche woning, die zij in het Schiltbinger woud gegraven hadden, en waarvan de ingang door boomstammen met mos bedekt, gesloten was. Een ruwe trap van twee en twintig treden, geleidde naar dit onderaardsche hol, waar steeds lampen brandden. Er waren vijf zalen, waarvan de twee grootste twintig voet lang, negen voet breed en zes voet hoog waren. De wanden en de zoldering waren met ruwe planken gedekt, terwijl de grond van matten voorzien was. In de keuken was eene vrij groote stookplaats, waarvan de schoorsteen uitkwam te midden van eene digte groep boomen, en uit voorzorg stookte men bovendien slechts des nachts. Er bevonden zich ook magazijnen, stallen en wat dies meer zij, tot berging van goederen en dieren, welke de booswichten roofden. Ook was er aan het einde van een langen gang eene soort van slagthuis, waar zij het vee, dat zij voor hun onderhoud noodig hadden, afmaakten. Het hof heeft vijf der beschuldigden ter dood veroordeeld en de overigen tot dwangarbeid of gevangenisstraf.

— In een Rhijnsch blad wordt de wensch geuit, dat bij de bondsvergadering een voorstel gedaan worde, om in de bondsstaten een verbod uit te vaardigen tot het dienst nemen onder buitenl. troepen. Deze wensch is te weeg gebragt door het voornemen der Britsche regering, om een vreemden-legioen aan te werven. Van eene geloofwaardige zijde verneemt men echter, dat aan dezen wensch geen gehoor zal gegeven worden en wel om de eeuvoudige reden, dewijl reeds dusdanige opzettelijke wets-bepalingen in al de bondsstaten bestaan, welke zulk een voorstel geheel overbodig maken. Deze zullen met de grootste gestrengheid gehandhaafd worden.

— De Russische staatsraad, de heer *v. Kotzebue* was met eene bijzondere zending naar het Nassasche hof vertrokken, die betrekking zoude hebben tegenwoordigen oorlog. Rusland namelijk had de bedoeling, zoo meldt een dagblad, doormiddel van de tusschen de hoven van Rusland, Nassau en de Nederlanden bestaande verwantschapsbetrekkingen, het daarheen te wenden, dat de staatkunde der Nederlandsche regering de belangen van Rusland niet tegenwerken zoude.

GRIEKENLAND.

Uit Griekenland wordt gemeld, dat de Fransche hospitaalsoldaten het militaire hospitaal hadden verlaten en zich dien dag naar de Krim hadden ingescheept met het overig gedeelte der divisie Maoran. De erkentelijke bevolking en het garnizoen van Athene hadden hen tot buiten de stad uitgeleide gedaan. De Fransche gezant, de heer *Fort-Rouen*, die tot gezant te Dresden was benoemd, maakte zich gereed, om naar zijn post te vertrekken. De telegraaf heeft ons de aftreding van den heer *Riga Palamides*, minister van binnenl. zaken, gemeld. Deze aftreding is aan eene zonderlinge aanleiding toe te schrijven. De prefect van policie van Athene, de heer *Tzouclos*, had namelijk gedurende het heerschen der cholera zijn post verlaten en was door een koninklijk besluit vervangen door den heer *Calos*, secretaris van den ministerraad. Nadat het gevaar verdwenen was, verscheen de heer *Tzouclos* weder te Athene en verkreeg van den heer *Riga Palamides* een ministerielen brief, waarbij hij in zijne betrekking hersteld werd. Hij begaf zich dan ook naar de prefectuur van policie, vergezeld van eenige agenten, en nam zonder complimenten zijne betrekking weder in bezit, terwijl hij zijn opvolger verwijderde.

De ambtgenooten van den heer *Riga Palamides* hebben zijn ontslag verlangd, omdat hij zich had veroorloofd door een eenvoudigen ministerielen brief een koninklijk besluit op te heffen. Wat den heer *Tzouclos* betreft, deze is gearresteerd en in de gevangenis gezet op last van den generaal *Kalergi*, minister van oorlog.

Ingezonden Stukken.

Het Gezondheids-Etablissement te Gadok.

Het gezondheids etablissement te Gadok, dat bij gebrek aan eenen bevoegden geneesheer, sedert eenige maanden gesloten was, is thans weder open gesteld. Z. Exc. de Gouverneur Generaal heeft goedgunstig toegestaan, dat de geneeskundige dienst van het gesticht, tot tijd en wijle er een geneesheer voor gevonden wordt, door den plaatselijken geneesheer te Buitenzorg, Dr. *P. Swart* worde waargenomen.

Het is bekend, dat in het Etablissement te Gadok altijd eenige civiele of militaire ambtenaren, welke dit aan Z. Exc. verzoeken, kunnen verpleegd worden tegen voldoening van dezelfde kosten, welke zij in evenredigheid van rang of tractement, in 's lands hospitaal zouden moeten betalen.

Niettegenstaande dit voorregt van zeer goedkoope verpleging is er toch door ambtenaren en officieren slechts spaarzaam gebruik gemaakt van deze inrigting, waarvan het nut en de noodzakelijkheid vroeger zoo dikwijls is gevoeld en aangetoond.

Toen het etablissement nog niet bestond, werd het bijna voor een ieder, die eene zware ziekte had doorgestaan, wenschelijk ja noodzakelijk geacht, om eenigen tijd in de bovenlanden door te brengen en zeer velen die gebruik maakten van de gastvrijheid der bewoners van Pondok Gedeh, Tjikoppo en Tjiseroa, herkregen daar door den heilrijken invloed van de frissche en versterkende berglucht, hunne vroegere gezondheid en krachten.

Is de noodzakelijkheid om naar de bovenlanden te gaan verminderd, of bestaan er redenen, om geen gebruik te maken van deze inrigting? Wij weten het niet; maar zeker is het, dat eene zoodanige zaak niet kan blijven bestaan, als er geen ruim gebruik van gemaakt wordt en dat de oude klagten over het nut en de noodzakelijkheid weder even als te voren zullen gehoord worden, zoodra de inrigting niet meer zal bestaan. Wij achten het belangrijk genoeg, om de aandacht der ingezetenen en der geneesheeren in het bijzonder daarop te vestigen.

De noodzakelijkheid van eene dusdanige inrigting is altijd en door alle geneesheeren volgehouden, en de ondervinding moet leeren, of de resultaten van een dusdanig gesticht aan de verwachting zullen beantwoorden. Maar wat zullen de resultaten zijn, als er geen gebruik is gemaakt van de inrigting? Zal men daaruit besluiten, dat vele ongesteldheden niet beter genezen in eene koele luchtstreek, dan in de warme benedenlanden, of dat een reconvalescent aldaar niet eer bij krachten komt en weder voor instortingen in de naauwelijks overwonnen ziekte bewaard blijft, dan in de hospitalen welke digt aan het strand liggen?

ZEETIJDINGEN.

Aangekomen.

Brouwershaven 13 Dec. Phoebus, Beck, v. Soerabaya, laatst v. de Kaap de Goede Hoop.
20. Orion, Borghorst, v. Batavia.
26. Nederland, de Ruiter, Wilhelmina Catharina, de Groot Stiffry, beiden v. Batavia.
27. Bato, Broeksmit, v. Batavia.
30. Johanna Cornelia, Agchenbach, v. Batavia.
2 Jan. Koninkl. Nederl. Yachtclub, von Lindern, v. Batavia.
4. Louisa Princes der Nederlanden, Lion, v. Batavia.
5. Castor, Lange, v. Batavia.

Hellevoetsluis 28 Dec. Julie, van Vollenhoven, v. Padang.

Texel 12 Dec. Jan Schouten, Coening Meijer, v. Batavia.
17. Mercurius, Visser; Bellatrix, Sandberg, beiden v. Batavia.
20. Jan Daniel, Rietbergen; Willem de Clercq, Ouwehand, beiden v. Batavia.
22. Inmagonda Sara Clasina, Snoek; Staatsraad Baud, de Jong, beiden v. Batavia.
23. Jacoba en Christina, Berk, v. Batavia.
25. Timor, Agema; Walvisch, Schut, beiden v. Batavia. — Amstel, Rademaker, v. de Wijnkoopersbaai — Broedertrouw, Hordijk, v. Manilla, laatst v. Falmouth.
28. Venades, Petersen, v. Soerabaija.
29. Wilhelmina Lucia. Carst, v. Batavia.
31. Elisabeth Antoinette, Bezier, v. Batavia.

Zeilklaar.

Brouwershaven: Resident van Son, Bauditz; Catharina, Calander, beiden n. Batavia.

Hellevoetsluis: Maria Magdalena, van der Veen; Johanna Maria, Sissing; Catharina, Calander, Henriette Geertruida, Buys, Generaal Baron van Geen, Rotgans, allen n. Batavia. — Macasser, van der Meyden; Arlequin, Malbrone, Julie, van der Kloff; Antoinette, de Winter; allen n. Australië via Londen. — Vriendentrouw, Grevelink; Vrije Handel, ... beiden n. dito via Liverpool.

Nieuwe Diep: Amsterdam, Wehdemeijer; Minister van Hall, de Haas, n. Padang. — Zeeland, de Winter; Theodora Machtelda, Boelhouwer; Vijf Gebroeders, Dekker; Catharina en Geertruida, Knaudt-Zaanstroom, Hofkers; Onderneming, Johansen, Sirius, Mulder, Mathilde, van Olst, allen n. Batavia. — Amsterdam, Tjebbes; Senior-Swart, beiden n. Londen en Australie. — Gebroeders, Flik; Pollux, Kooy; Admiraal Piet Hein, Hazewinkel; Alcyone, Haacke, allen n. Liverpool en dito.

Zierikzee: Phoenix, Kasse, (v. Middelburg) n. Swansea enz.

Vreemde Havens.

Londen 12 Dec. Nijverheid, Kerkstra, v. Manilla.
13. In lading Vice-Admiraal Gobius, Zwart, n. Hobart. Town.
15. In lading: Javaan, Teensma, n. Soerabaya. — Zwaluw, Uitermark, n. Geelong.
18. Olivier van Noord, Guyt, n. Melbourne.
25. Diligence, Smit, v. Batavia.
30. Generaal van den Bosch. Parlevliet, v. Colombo.
1 Jan. Johanna Maria, Lupcke, v. Manilla.

Deal 7 Dec. Zeepaard, Giltjes, (v. Londen) n. Hobart-Town. Adolf van Nassau, Borchers, (v. dito) n. Adelaide.
16. Dilicence, Smit, v. Batavia, vertrok den 12sten n. Londen.
3 Jan. Eliza Thornton, Maxwell, v. Batavia.
24. Zeilkl.: Olivier van Noord, Guit Jr., n. Melbourne. — Aldebaran, Meyboom, n. Port-Philip.

Portsmouth 8 Dec. Abel Tasman, Hensing, v. Rotterdam (n. Akyab). — Zeepaard, Giltjes, v. Londen (n. Hobart-Town).

Falmout 13 Dec. Adolf van Nassau, Borchers, v. Londen, vertr. den 18den n. Adelaide.
16. Broedertrouw, Hordijk, v. Manilla.

Fowey 22 Dec. Adolf van Nassau, Borchers, v. Londen (n. Adelaide).

Liverpool 7 Dec. California, de Wijn, n. Melbourne.
10. China, Mulder, n. Batavia.
12. Zeilkl. Dankbaarheid, Postma, n. Batavia.
24. Zeilkl. Henriette, van Loenen, n. Adelaide.
30. Zeilkl. Bantam, van der Bolck, n. Batavia.

Clyde 18 Dec. Joan Melchior Kemper, van der Plas, n. Batavia en Soerabaija. — Ann McClean, McGaw, via Constantinopel n. Soerabaija.

Sunderland 4 Dec. Jeannette, Visser, n. Batavia. — Princes Sophia, Matzen, n. Ceylon.

Shields 18 Dec. In lading Margaretha Johanna, Schou, n. Soerab.

Tafelbaai (*Kaap de Goede Hoop*) 24 Sept. Sara Johanna, Wassenaar, v. Londen, in lad. n. Batavia.
3 Oct. Marianne, Tjebbes. v. Rott. in lad. n, Batavia.

Simonsbaai (*K. de G. H.*) 18 Oct. Theresia, van Wulven, v. Hartlepool (n. Rangoon).

Bij *Ascension* 9 Nov. Zeemeeuw, Kayser, v. Batavia n. Amsterd.

Honolulu 23 Sept. Nederl. oorlogsfregat Prins Frederik der Nederl. Kapt. Houckgeest lag den 6 Oct: zeilkl. n. Batavia.

Callao 28 Oct. Jan de Wit, Timmermans, v. de Chincha-eilanden: vertrok 6 Nov. n. Batavia.

Swansea 22 Dec. Kenau Hasselaar, Lindeman, n. Hongkong; vertrok den 28den v. Mumbles.

Glasgow 20 Dec. Sylph, Simpson, n. Batavia.
3 Jan. Abdul Medjid, Wilkie, n. Batavia.

New-Castle 22 Dec. Margar. Johanna, Schou, n. Soerabaija.

Paimboeuf 2 Jan. Paquebot de Panama, Bernard, v. Batavia.

Bordeaux 26 Dec. Prophète, Guerin, v. Batavia.

St. Helena 6 Nov. John Barthleth, Lamb, v. Batavia n. Falmouth
14. Minstrel, Potter, v. Batavia n. Boston.
Beiden hebben hunne reizen vervolgd.

Kaap de Goede Hoop 21 Oct. Marianne, Tjebbes, n. Batavia.
31. Skogman, Zachariassen. v. Batavia (n. Cowes).
1 Nov. Sara Johanna, Wassenaar, n. Batavia.
2 Ter reede Theresia, van Wulven, (v. Hartlepool n. Rangoon; onder reparatie).

Schepen in Lading.

Rotterdam naar Batavia, Buitenzorg, ... — naar do. en Soerabaija, Gouv. Gen. Duymaer van Twist, Hoekema. — naar do. Samarang en Soerabaija, Gen. Baron van Geen, Rotgans. — naar do. do. en do. Staatsraad van der Houven, Heymeriks. — naar do. do. en do. Scheveningen, Breuning. — naar do. do. en do. Gouv. Gen. Rochussen, Rijken. — naar do. do. en do. Julie, van Vollenhoven. naar Samarang en Soerabaija, Henriette Geertruida, Buys. — naar de Kaap de Goede Hoop, Columbine, Andresen.

Amsterdam naar Batavia. Samarang en Soerabaija, Koning Willem II, Giezen. — naar do. do. en do. Wassenaar, Hofstee. — naar do. do. en do. Sara Alida Maria, Tekelenburg. — naar do. do. en do. Stad Leyden, Ruige. — naar do. do. en do. Elise Henriette, Detering. — naar do. do. en do. Maria Elisa, van der Putten. — naar do. do. en do. Timor Agema. — naar Samarang en Soerabaija, Mathilde, van Olst.

Kort Handelsberigt.

Rotterdam 5 Januarij. In den handel is het gedurende de laatste dagen zeer stil geweest. Koffij met weinig omzet gesouteneerd, goed ordinair Java wordt op $29\frac{1}{2}$ c. gehouden, doch wordt daartoe niet grif genomen.

Thee stil, de aanhoudende kleine aanvoeren van Londen voorzien in de dagelijksche behoefte.

Suiker onveranderd, de onlangs per *Wilhelmina Catharina* aangevoerde 1290 cranj. zijn tot geheimen prijs afgedaan.

Rijst stil, ofschoon in de prijzen geene belangrijke verandering is te bespeuren, de lading van 4825 b. Java per *Wilhelmina Catharina*, is tot $f\,9\frac{1}{2}$ verhandeld. Gep. Aracan houdt men op $f\,10\frac{1}{2}$, gep. Java $f\,11$ à $11\frac{1}{2}$.

Specerijen geheel verlaten en in eene flaauwe stemming; Noten no. 1 163 a 165 c.; no. 2, 152 a 155 c.; no. 3, 112 a 115; Foelie 144 a 147 c.; Nagelen 39 c.; Peper 27 a $27\frac{1}{2}$ c., tot welken prijs in de vorige maand 500 b. zijn omgezet.

Indigo zeer vast; van particuliere invoeren zijn onderscheidene partijen tot willige prijzen afgedaan.

Banca Tin flaauw en tot *f* 66 aan de markt; verkoopen zijn niet bekend geworden.

Arak Hiervan zijn verkocht 100 leggers, restant eener partij van 200 leggers, alhier aangevoerd per Gertrude van Batavia tot geheimen prijs.

Droogerijen. Campher zonder handel. De voorraad van Japansche bedroeg op ult. December 663 tobben tegen 556 tobben A°. p°. In het voorgaande jaar varieerde de prijs tusschen 55 en 70 c., wordt nu op het laatste cijfer gehouden. Chinesche is a 65 c. te koop. Er heerscht eene flaauwe opinie voor het artikel. — Tamarinde. 58 vaten goede kwaliteit zijn à *f* 11 afgedaan; de prijs verbeterde zich A°. p°. van *f* $8^{1}/_{2}$ tot *f* 11. — Cubeben zonder omzet, tot 75 c. is te koop. — Radix Galanga nominaal *f* 14. De voorraad bestaat uit 550 balen. — Rhabarber, door gebrek aan voorraad, zonder handel. — Staranijs nominaal 51 à 50 c. — Lange Peper stil. A°. p°. varieerde de prijs tusschen 55 c. Tot de laatste prijs blijven koopers; de meeste importeurs zijn met hunne partijen van de markt en willen eene betere stand afwachten. Per Castor zijn 39 balen aangebragt. — Cassia Lignea zonder omzet kistjes à 75 c. aangeboden — Cassia Lignea Vera. Per Julie werden circa 2400 pakken aangebragt, die nog niet aan de markt gebragt zijn. De stemming blijft flaauw, en niet dan tot verlaagde prijs zal deze aanvoer kunnen gerealiseerd worden. — Oleum Cassiae nominaal *f* $6^{1}/_{2}$ à *f* 6. — Oleum Cajaputi niet meer dan *f* $2^{1}/_{2}$ waard. — Oleum Anisi Stellati tot *f* $6^{1}/_{2}$ te koop. — Geconfijte Gember Voor 65 c. is mooije kwaliteit te koop. Indirect wordt er veel aangebragt. — Gum Damar flaauw en tot 40 c. aangeboden. De prijs liep A°. p°. eerst van 43 op 45 c., toen terug tot $32^{1}/_{2}$ c., herstelde zich in het najaar op 38 à 40 c. De aanvoer bedroeg circa 800 kisten, de voorraad bestaat uit 900 kisten. — Gum Elasticum tot *f* 43 à *f* 44 gevraagd, maar onder *f* 46 zijn geen verkoopers. Per Julie arriveerde 509 balen. A°. p°. bedroeg de aanvoer 200,000 K°. De prijs varieerde tusschen *f* 60 en *f* 43. De voorraad was op 31 Dec. 150,000 K°. — Gutta Percha niets in omgegaan. 491 zakken, per Julie aangevoerd zijn nog niet aan de markt gebragt. — Bindrotting flaauw; verkoopen hebben geen plaats gehad. De voorraad bij de N. H. M. in alle havens bedraagt heden 97.811 bossen en bij particulieren alhier 15,304 bossen.

Scheepsberigten.

Kapt. *J. Hoekstra,* voerende het schip *Palembang,* rapporteert gepraaid te hebben:

24 Februarij voor straat Sunda de Belgische bark *Petronella* van Antwerpen naar Singapore 139 dagen reis.

5 Dec. 1854, N. B. 18° 7', W. L. 27° 30'; *Camopea* kapt. *N. Harmer* van Mauritius naar Londen 67 dagen reis.

Straat Sunda doorgezeild.

Datum.		*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Van.*	*Datum.*	*Naar*
Februarij	24	Amerikaansch.	Emeka	Wien Whipple	New-York	8 Nov.	Hongkong.
»	23	Engelsch	William Fisher	W. Baig	Singapore	18 Febr.	Liverpool.
»	22	»	Mertha	John Miller	Hongkong	6 »	Melbourn.
»	24	Fransch	Madagascar	Richardeau	Batavia	22 »	Bordeaux.

Aangekomen Schepen te *Batavia.*

Datum.		*Vlag.*		*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Van.*	*Datum.*	*Agenten*
Febr.	.24	Nederlandsch	bark	Voorwaarts	G. F. Eus	Melbourn	12 Jan.	Gezagvoerder.
»	.—	»	»	Rembrandt van Rhyn	van Wyngaarden	Sydney	15 »	Haager en Schuurman.
»	.—	Nederl. Indisch	brik	Fatahool Hair	Said Bina Hassan	Cheribon	10 »	Coulster.
»	.—	Zweedsch	»	Louise	Lundsteen	K. de G· Hoop	15 Dec.	Busing, Schröder en co.
»	.—	Nederlandsch	bark	Per Aspera ad. Astra	J. Admiraal	Rotterdam	....	G. Suermondt en co.
»	.26	Nederl. Indisch	stooms.	Koningin der Nederlanden	Deighton	Singapore	22 Febr.	Maclaine, Watson en co.
»	.—	Nederlandsch	bark	Azia	C. Abrahams Jr.	Amsterdam	15 Nov.	Haager, en Schuurman.
»	.—	»	»	Palembang	J. Hoekstra.	Rotterdam	17 »	de Weerdt, Ruyl en co.
»	.—	»	»	Cornelis Gises.	van Ryn van Alkemade	Melbourn	26 Jan.	B. Kopersmit en co.
»	.—	Zweedsch	schip	Maria Theresia	Rhoden	Rio-de-Janeiro	26 Nov.	Busing, Schröder en co.
»	.—	»	»	Stockholm	F. Ehlert	Tafel-baai	11 Jan.	»
«	.—	Nederlandsch	bark	Laura & Adele	J. F. Donema	Amsterdam	11 Nov.	Bahre, en Kinder
»	.—	»	»	Java Koerier	Kunst	Liverpool	....	Busing, Schröder en co.
»	.—	»	»	Tegal	Gobel	Australie	....	de Weerdt, Ruyl en co.
»	.27	»	»	Wilhelmina	van der Zweep	Rotterdam	....	van Ommeren Rueb en co.
»	.—	Nederl. Indisch	»	Blora	van der Beek	Singapore	....	Jacometie en co.

Vertrokken Schepen van *Batavia.*

Datum.		*Vlag.*		*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Naar*
Febr.	.25	Nederlandsch	bark	Australie	Jochems	Rotterdam.
»	.—	»	»	Duiveland	J. C. Viersma	Rotterdam via Samarang.
»	.—	»	brik	Zwaluw	J. A. C. Gerlach	Hongkong en Whampoa.
»	.27	Nederl. Indisch	stooms.	Padang.	Persille	Padang.
»	.28	Amerikaansch.	brik	Fire Fly	Sampson	Boston.
»	.—	Zweedsch	»	Mary	M. Asander	Zweden.

In lading liggende Schepen te *Batavia.*

Vlag.		*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Bestemming.*	*Agenten.*
Nederlandsch	schip	Palembang *	J. Hoekstra	Soerabaya	de Weerdt, Ruyl en co.
»	bark	Tagal *	Göbel		»
»	schoen.	Mary Godhard *	A. Kooij	Soerabaya	»
»	schip	Java Koerier	Kunst		Busing Schröder en co.
»	fregat	Sara Lydia	B. van der Tak	Nederland	Reynst en Vinju.
»		Oost-Indien *	C. C. Mos	Amsterdam	B. Kopersmit en co.
»	bark	Cornelis Gises *	van Ryn van Alkemade		»
»	»	Rembrandt van Ryn	van Wyngaarden	Tagal en Samarang	Haager en Schuurman.
»	»	Azia *	C. Abrahamsz. Jr.	Samarang en Soerabaya	»
»	bark	Amicitia *	J. Janse.	Indramayoe	»
»	»	Zeenimph *	Wilsen Elias	Amst. v. Sam. Soer., & Pasoer.	»
»	bark	Laura en Adèle *	J. T. Donema	Samarang.	Bahre en Kinder.
»	»	Per Aspera ad Astra	J. Admiraal	Hongkong	G. Suermondt en co.
Nederl. Indisch	»	Idroesie	Sech Almanie	Macassar via Samarang	Coulster.
» »	»	Balgie	Said bin Alie	Samarang.	»
» »	brik	Fatahool Hair *	Said bina Hassan	Muntok en Palembang	»
» »		Sandul Chair	Sech Baskebe	Soerabaya	D. N. Buijs en co.
Engelsch		Jessie *	Nordquist	Nederland	Busing, Schröder en co.
»	bark	Lady Bruce *	Brown	Singapore	Pitcairn, Syme en co.
»	»	Richard Thornton *	T. Dallas	Londen	Martin. Dyce en co.
Amerikaansch		Rebekah *	Corwin	Californie.	Paine, Stricker en co.
Russisch.		Idealet	A. J. Hansten.		Kreglinger, Dummler en co.
Zweedsch	schip	New York	Wretman		Metzendorff, Willmans en co.
»	»	Oscar I	Mörk	Zweden	»
»	brik	Louise *	Lundstein	»	Busing, Schröder en co.
»	schip	Stockholm *	F. Ehlert	»	»
»	»	Maria Theresia *	Rhodin	»	»

De Particuliere Schepen zijn aangeduid met een *.

AANGEKOMEN PASSAGIERS.

Met de Ned. bark *Justina:* de heer *Warmolts* en *familie.*

Met het N. I. stooms. *Koningin der Nederlanden:* de heeren *Poolman* en 2 *dochters,* met 2 gouvernante. — *Adrian.* — *Saul.* — *Heydorn.* — maj. der genie *Maytink* en *echtgenoot.* — Z. M. troepen.

Met de Ned. bark *Azia:* de heeren *Oekerson* en *echtgenoot.* — *van der Giezen.* — *van Geens.* — 2 jufvrouwen *George.*

Met de Ned. bark *Palembang:* de kapt. der inf. *W. J. H. Heisterkamp* en *echtgenoot.* — 2 luit. *W. F. K. R. Weber.* — offic. van gez. 3 kl. *S. H. C. E. Le Rutte.* — de heeren *J. A. James.* — *Z. O. de Visser.* — Z. M. troepen.

Met de Zweed. bark *Maria Theresia:* de heer *Bartholomie* en 3 *kinderen.*

Met de Ned. bark *Laura en Adela:* de heer *C. Freytag.*

VERTROKKEN PASSAGIERS.

Met het N. I. stooms. *Banda:* Z. M. troepen.

Met de Ned. bark *Australie:* de maj. souschef van den generalen staf *W. Broekhuys* en *familie.* — de ambtenaar opwachtgeld *D. T. H. François.* — kapt. der inf. *Gerard.* — de heer *J. A. Clignett* jr. — mevr. *A. P. F. Meyer.* — mejufv. *H. Knoll.* — jonge heeren *H. J. F. van Munster.* — *P. J. Mensinga.* — 6 gepasp. militairen.

Handelsberigten.

Aan- en Uitvoer te Batavia *van den* 24 *Januarij tot en met den* 28 *Februarij* 1855.

AANVOER.

Van Londen per Eng. schip *Richard Thornton,* gez. T. Dallas. agenten Martin Dyce en co.

715 vs. staal. 200 stukkenlood. 50 bladen. ijzer. 8 schalen. 106 coll. aardewerk. 32 do. lampen. 6 do. plectwerk. 250 vn. bier. 49 coll. provisien. 40 kn. bladkoper. 2 vn. spijkers. 7 kn. klokken. 5 do. zadelwerk. 2 do. messen. 12 do. provisien. 6 do. koffers. 2 do. diversen. 408 coll. manufact. *Agenten.*

65 coll. manufact. *Hunter Houghton en co.*

2 kn. diversen. 1 kt. koopmanschapp. 1 wagen. 1 piano. 116 coll. aardewerk. 6 kn. koopwaren. *Maclaine Watson en co.*

2 kn. koopwaren. *John Pryce en co.*

1 kn. koopwaren. *Purvis.*

1 wagen. *Jacometti*

3 kn. koopwaren. 1 wagen. *Anderson Tolson en co.*

1 kt. koopwaren. *Paine Stricker en co.*

3 kn. zadelwerk. 50 do. wijn. 19 do. schilderijen. 7 vn. en 3 kn. koopwaren. 68 do. provisien. 2 do. koopwaren. 100 vn. bier. *Order.*

Van Padang per. ned. ind. schip *Justina,* gez. H. P. Deibel. agenten Maclaine Watson en co.

40 roll. zeildoek. 10 do. touwwerk. 2100 pic. koffij. 682 do. benzoin. $6^{50}/_{100}$ do. was. $13^{50}/_{100}$ do. zw. peper. *Order.*

$1^{50}/_{100}$ pic. was. 21 do. sago. *Lim Toseng.*

2 paarden. *Order.*

UITVOER.

Naar Nederland via Samarang per ned. schip *Duiveland,* gez. J. C. Viersma. agenten Maclaine Watson en co.

110 pic. rotting. 4723 do. rijst, 60 leggers. arak. *Agenten.*

Naar Bordeaux per Fr. schip *Madagascar,* gez. E. Richardeau. agenten Suermondt en co.

100 pic. rotting. 6155 do. koffij. *Agenten.*

Naar Zweden. via Samarang per Zw. schip *Thetis,* gez. L. E. Pepping agenten Busing Schröder en co.

$^{4}/_{2}$ aam. kaapschewijn aan boord gebleven lading.

$7^{1}/_{2}$ leggers arak. $3^{a}/_{2}$ do. arak. 350 pic. koffij. 150 do. rijst. 22 do. zw. peper. 4 kanonnen. uit entrep. *Agenten.*

2 vn. vleesch. uit entrep. *Maclaine Watson en co.*

Naar Nederland via Soerabaya per ned. schip *Claudius Civiles,* J. F. D. Petersen agenten de Weerdt Ruyl en co.

3959 pic. rijst. 100 do. rotting. 90 leggers arak. 20 pic. gom dammer. 474 do. suiker. *Meermans en co.*

Naar Macasser en de Molukkus via Samarang en Soerabaija, per ned. ind. stooms. *Ambon,* gez. F. A. B. Hugenholtz agt. Kopersmit en co.

Lading voor Soerabaija.

1 kt. kat. modewaren. *v. d. Broek en co.*

1 kt. zijde modewaren. *Gumprich en Straus.*

4 kn. gedr. katoen. *MacEwen en co.*

22 kn. provisien. 2 stell. koffers. 2 ks. modewaren. *Hunter Houghton en co.*

1 tromm. kleederen. 3 kn. provis. 1 keld. genever. 1 kt. madera 1 do. wijn. 1 kt. bier. *van Riet en Ter Gouw.*

8 kn. medicijnen. 1 do. milt. goederen. eenige marine do. 2 kn. duim stokken, kopere gewigten en div. gouv. goederen. 8 kn. inh. gek. lijnolie en div. ijzerwerken. 1 ther mometer. 3 bossen .... en 1 staaf ijzer. 3 vn. veiligheidslonten 100 stell. koei goederen 35 kn. amphioen. 1 pak reukwerk. *Gouvernement.*

10/m. man. sigaren. *Agenten.*

3 kn. regalen uit het reg. pakhuis. 1 kt. zijde. *Reijnst en Vinju.*

3 coll. diversen. *G. Suermondt en co.*

23 kn. man. sigaren. *John Pryce en co.*

14 kn. kat. goederen. uit entrep. 6 kn. klokken. 1 do. beschuit. 6 do. zijde goederen. 1 bl. laken. 4 kn. ijzerwerk. 1 do. zijde goederen. 1 do. kat. modewaren. 5 do. schilderijen. 1 do. muzijk instrumenten. 20 do. wijn. 10 do. kramerijen. 2 do. kat. goederen 4 do. do. modewaren. *Bahre en Kinder.*

1 kt. kramerijen. 1 do. modewaren. 2 do. parapluien. (2 do. manufact. 4 do. wapenen. uit entrep.) *Pandel en Stiehaus.*

1 kt. goudwerken. 150 man. sigaren kookers. 2 kn. pendules *Vaupel en co.*

3 kn. chindees. 5 bn. madapoll. uit entrep. 76 kn. ong. katoen. 50 do. blaauw drills. 1 bl. everlast. 3 kn. chindees. *Maclaine Watson en co.*

1 kt. div. chin. goederen. *Lie Oen.*

1 kt. heeden. *B. v. Leeuwen en co.*

5 k. man. sigaren. uit entrep. *Joakim.*

54 blikk. meel. *Leroux en Berne.*

1 stoommachine. *J. R. Lange.*

2 pakk. boeken. 5 kt. jap. goederen. 1 do. divers. 8 do. wijn. 1 do. madera. 14 do. provis. 1 md. do. 1 pak jap. kabaai. 1 blik kleederen. 1 balie soija. *Agenten.*

4 vn. bier. 1 kt. glaswerk. 1 do. boeken. *van Dolder.*

8 vn. bier. uit entrep. *Gumprich en Straus.*

Lading voor Macasser.

2 coll. divers. *Suermondt en co.*

4 kn. wijn. *H. J. Waller.*

f 100,000 recepissen. *Gouvernement.*

13 pakk. regalen. uit reg. pakhuis *van Riet en Ter Gouw.*

29 kn. kat. goederen. 1 do. woll. do. uit entrep. *Bahre en Kinder.*

$100/_{2}$ keld. genever. 2 kn. slendangs. 1 do. gedr. katoen. 24 do. ruwe madapoll. 2 do. adr. katoen. 3 do. sarongs. 9 do. madapoll. 3 do. gedr. katoen. 8 bn. rood garen. 6 kn. do. katoen. 19 do. manufact. uit entrep. *Busing Schröder en co.*

1 koker en 1 kt. regaal. uit reg. pakhuis. *Agenten.*

4 kt. spiegel. 2 do. enr. provis. 3 do. kazen. 1 do. lampglazen. 2 do. aardewerk. *van Riet en Ter Gouw.*

Lading voor Amboina.

3 kn. schrijfbehoeften. *v. H. Noman en Kolff.*

f 100,000 recepissen. *Gouvernement.*

9 kn. bier. 3 do. soija. 1 do. goudsche pijpen. 1 do. provis. 13 do. agar. agar. 2 do. pajongs. 3 do. schutsels. 4 do. jap. mandjes. 1 do. goederen. 12 jap. kamer potten. 1 pak jap. bezems. 1 kt. provis. 1 kt. thee. *van den Broek en co.*

25 kn. roodewijn. uit entrep. *Metzendorff Wilmans en co.*

1 pak. kantoorbehoeften. *v. H. Noman en Kolff.*

6 kn. portwijn. 2 do. madera. *de Fiennes.*

2 kn, wijn. 2 vn. bier. 1 kt. roode genever. *v. d. Biesen en Zoon.*

2 kn. kat. goederen. uit entrep. 1 kt. woll. tafel kleederen *Bahre en Kinder.*

79 keld. genever. 26 vn. bier. *Gouvernement.*

1 kt. bier. 1 do. olijven. 1 do. dopertjes. 3 md. champagne. 1 kt. pruimen. 1 do. likeuren. 1 do. verlakt leder. *v. d. Biesen en Zoon.*

Lading voor Banda.

f 100,000 recepissen. 4 ps. zoutmaten. 250 do. halve leggers. 1 kt. milt. goederen. *Gouvernement.*

1 kt. kantoorbehoeften. *v. H. Noman en Kolff.*

10 vn. messen. 2 kn. cotonetten. 5 kn. ruwe katoen. *N. H. M.*

4 vn. bier. uit entrep. *E. M. Gumprich.*

1 kt. medicijnen. *Gouvernement.*

Lading voor Ternate.

f 50.000 recepissen. 6 kn. div. gouv. goederen. *Gouvernement.*

1 kt. valsche coralen. 2 kn. aardewerk en modewaren. (38 do. cognac. uit entrep. *Gumprich, en Straus.*

2 kn. kat. goederen. uit entrep. *Bahre en Kinder.*

16 kt. milt. goederen. *Gouvernement.* lad. voor Amboina.

Lading voor Menado.

1 kt. kleedingstukken. *f* 25,000 recepissen. 2 kn. schrijfbehoeften. 65 kruiwagens. *Gouvernement.*

1 kt. kleederen uit entrep. *Gumprich en Straus.*

1 kt. regaal uit reg. pakhuis. *van Riet en Ter Gouw.*

5 kn. kat. goederen. uit entrep. *Pitcairn Syme en co.*

4 md. aardewek. 1 kt. eur. doeken. 12 roll. zeildoek. 50 ℔ garen.

1 handchais. *J. W. Nijs.*

4 kn. gedr. katoen. 3 bn. madapoll. uit entrep. *Maclaine, Watson en co.*

1 kt. papier en pennen. uit entrep. *de Weerdt Ruyl en co.*

Lading voor Kema.

1 kt. carpetten. 1 jap. cassette. *Gumprich en Straus.*

Aan- en Uitvoer te Soerabaija *van den* 15 *tot en met den* 16 *Januarij* 1855.

AANVOER.

Van Nederland via Batavia per ned. schip *Oosterling,* gez. F. J. Nahmens.

630 coll. lijnwaden. *N. H. M.*

eenige *Gouvernement* goederen.

Van Balie per Bal. schoener *Tyro,* gez. Pa Samarang.

216 pic. rijst. 16 olie. 2 kettingen. *Adam en co.*

Van Pasaroeang per ned. ind. kotter *Paulina,* gez. Pa Ardie.

210 st. koehuiden. 3000 metzelsteenen. 4 trommels. 1 koffer baggie. 1 parasol. *Major Matzen en co.*

Van Batavia per Eng. schip *Derigo,* gez. Drake.

300 tonn. steenkolen. 1 kt. manufact. *Order.*

Van Banjermassing per ned. ind. bark *Tiem Tsianghoat,* gez. Goei Bengkiat.

3000 kleine bossen bind rotting. 7500 st. kadjang matten. 2 bed. rottinghoeden. 2 zakk. hartepeezen. $^{50}/_{100}$ pic. 75 thails stofgoud. $2^{1}/_{2}$ pic. was. *Gezagvoerder.*

UITVOER.

Naar Nederland via Pasoeroeang per ned. schip *Maria,* gez. H. D. van Wijk.

120 pic. rotting. $4002^{85}/_{100}$ pic. suiker. *N. H. M.*

Naar Rembang per ned. ind. kotter *Little Tot,* gez. Katjoong.

4 tonn. koolteer. 1 tabaksschroef. *Major Matzen en co.*

Naar Pasoeroewan per ned. kotter *Paulina,* gez. Pa Ardie.

110 st. rond eng. ijzer. 1 ijzer molentje. 15 oude wielen. 2 ijzer pijpen. 1 kelder messen en vorken. 1 pak inh. 4 rol. drills. 20 ijzere gewigten. 1 kt. hoeden. 4 kn. nachtstellen eenige klenigheden. *Sondong.*

GEDRUKT EN UITGEGEVEN TE BATAVIA BIJ W. BRUINING.